

20,000 KOMUNISTU PUOLA J.A.V. LINIJAS

-ŠVEDAI PERSEKIOJA SOVIETŲ PILIEČIUS,- KALTINA MASKVA

Sovietų valdžiai nepatinka, kad švedai nesutinka suimti ir atiduoti tremtinių

STOCKHOLM, Švedija, rugp. 31 d. — Švedų vyriausybė be jokios atodairio persekioja sovietų piliečius, — sako trečiadienio vakare užsienio ministerijai įteikta Sovietų Sąjungos nota. Sovietų valdžia primena anksčiau "vykdytus susitarimų lauzymus" ir kalba apie "tęsimą beteisį sovietų piliečių persekiojimą".

Sovietų valdžia skundžiasi dėl trijų latvių, kurie praėitų metų rugsėjo mėnesį atplaukė į Švediją sovietų laivu, nuo jo pabėgo ir prašė duoti politinio emigranto teises. Nota sako, kad vienas latvis jūrininkas nusiskundęs švedų policijos areštu. Jis sako, kad švedų policija jį pralaikiusi du mėnesius ir nepranešusi apkaltinimų. Visą arešto metą suimtas buvo labai "žiauriai tardomas".

Globojo 157,859 baltiečius

NEW YORK, N. Y., (LAIC) — Tarptautinė Tremtinių Organizacija (IRO) paskelbė statistinę apyskaitą apie 35 mėnesių laikotarpį atliktą darbą.

1947 m. liepos 1 d. iš UNRRA buvo perimta 157,859 baltiečių globa. Globojamųjų tarpe buvo 49,371 lietuviai (neįskaitant žydų), 83,706 latviai ir 24,782 estai.

1950 m. gegužės gale pasiliko globoje tik 37,498 baltiečiai: 8,004 lietuviai, 23,809 latviai ir 5,685 estai.

Šie lietuviai gyvena: Austrijoje 88, Belgijoje 13, Danijoje 195, Sanchajui 13, Filipinuose 7, Prancūzijoje 115, Vokietijoje 7,468, Italijoje 104, Ispanijoje 1. Taipgi, š. m. gegužės gale buvo globojami našlaičiai — 44 lietuviai (1 Danijoje, 30 britų zonoje Vokietijoje, 1 prancūzų zonoje, 12 JAV zonoje), 81 latvis ir 24 estai.

Be to, įsiregistravusių, bet neglobojamų tremtinių tarpe yra 4,128 lietuviai, 8,827 latviai, 2,725 estai. Šių lietuvių Austrijoje gyvena 111, Belgijoje 51, Danijoje 1, Toluimose Rytuose 9, Vokietijoje 3,500, Italijoje 17, Liuksemburge 16 ir Olandijoje 12.

Repatriavę į Lietuvą 953 asmenys, iš Vokietijos britų zonos 735, prancūzų zonos 6, JAV zonos 211, iš Italijos 1. Į Latviją repatriavo 1,908 asmenys, į Estiją 256. Repatriacija vyko 1947 - 48 m. 1949 m. antroje pusėje repatriavo tik 10 iš Lietuvos kilusių žmonių, gi šiais metais 1 repatriavo sausio mėn. ir 3 kovo mėn.

Naujų aplikantų IRO globai atrado 2,219 lietuvių (be žydų), 3,308 latvių ir 2,012 estai. Iš 2,219 lietuvių, globą gavo 2,214, jų tarpe buvo asmenų, kurie palyginamai neseniai atsirado IRO globos srityje, pav. 1950 m. 14. š. m. gegužės mėnesį globos paprašė dar 57 lietuviai, 143 latviai ir 376 estai. Šie lietuviai atvyko Vokietijon įvairiais laikotarpiais: prieš 1945 m. — 19; 1945 — 18; 1946 m. — 1; 1947 m. — 4; 1948 m. — 7; 1950 m. — 8.

"NAUJIENŲ"

raštinė atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos diena, sekmadienį uždaryta.

Sovietų gydytojai labai blogi

NEW YORK, N. Y. — Valdžios leidžiamam žurnale "Sovietkaja Medicina" buvęs Raudonosios Armijos vyriausias gydytojas E. I. Smirnov sako, kad sovietų gydytojai nemoka pазinti ligos.

Dr. Smirnov tvirtina, kad Rusijos gydytojai nesugeba tiksliai pažinti nė pusės ligų. Nuo 50 iki 75% diagnozų yra netikslūs. Netenka stebėtis, kad jie nepajėgia ligonių gydyti, jei nepajėgia ligos nustatyti.

Smirnov sako, kad Maskvoje esančioje Mytišora ligoninėje gydytojai tikrino 957 ligonius. 621 diagnozė buvo netikra. Tada sudaro 64.9% netikslų diagnozų. Smirnov sako, kad panašiai yra ir kitose ligoninėse. Provincijoje padėtis yra žymiai blogesnė.

Nekels iš lėktuvų sovietų prekių

NEW YORK, N. Y. — Amerikos aerodromų darbininkai nutarė nekelti iš lėktuvų sovietų Rusijoje gamintų prekių.

CIO transporto darbininkų unijos pirmininkas Michael J. Quill pareiškė, kad pirmiausia uostų darbininkai atsisakė iškrauti sovietų prekes, o dabar prisidėjo ir aerodromų darbininkai.

Lėktuvais bandyta atvežti Rusijoje pirtus kailius, bet ateityje jų negalės įvežti.

Moterys padeda mędžioti komunistus

TAEGU, Korėja. — Paskutiniu metu korėjiečių pradėjo aktyviai dalyvauti kovose prieš komunistus.

Dvi moterys nušovė 8 komunistus, naktį įsibrovusius į amerikiečių linijas ir norėjusius ardyti susisiekimą užfronte. Moterys anksčiau abi dirbo Inchon karo sandėliuose, kurie dabar yra komunistų kontroliuojamoje srityje.

Moterys yra paskirtos prie pulkų štabų ir veikia pagal žvalgybos nurodymus. Jos yra ginkluotos lengvais šautuvais.

—Prezidentas sako, kad JV laivynas pasitrauks iš Formozos, kai bus įvesta taika Korėjoje. Amerikos karo laivynas turi saugoti susisiekimą su Korėja.

Du Amerikos kariai pagaliau turi progos nusnūti. Korėjos fronte (prie Taegu) jie aštuonias dienas išbuvo be miego.

SACHAROJ ĮVYKO DIDELĖ LĖKTUVO NELAIMĖ, ŽUVO 55 ASMENYS

Yra pagrindo manyti, kad būta sabotazų, vedamas labai atidus tyrinėjimas

KAIRAS, Egiptas, rugp. 31 d. — Šiandien rytu įvyko didelė keleivinio lėktuvo nelaimė. Sacharos dykumoje, 40 mylių atstume nuo Kairo, lėktuvas nukrito ir užsidegė.

Žuvo visa lėktuvo įgula, susidedanti iš 7 žmonių, ir visi lėktuvę buvę keleiviai.

Nelaimės metu gyvybės neteko 23 JAV piliečiai. Penki amerikiečiai buvo įgulos nariai, o kiti keliavo į Vakarų Europą ir Ameriką.

LĖKTUVO VADOVYBĖ NESIŠAUKĖ PAGALBOS

Šiandien rytu buvo pasklidę gandai, kad lėktuvo vadovybė pranešusi apie sugedusį motorą ir prašiusi pagalbos. Bet vėliau išaiškinta, kad niekas pagalbos šauksmo negirdėjęs.

Šiandien rytu lėktuvas turėjo nusileisti Romoje, bet neatskrido. Tikslai tada jo pasigesta. "Trans-World Airlines" vadovybė sako, kad yra rimto pagrindo įtarti sabotazą.

Lėktuvas skrido iš Indijos į Romą. Jame buvo keli Jungtinių Tautų pareigūnai, artistai, ambasadų tarnautojai ir vienas macharadžė.

Vėjas ir lietus plaka Alabamą

MOBILE, Ala. — Uraganas jau palietė Alabamą. Vėjas, lietus ir perkūnija plaka turtingas sritis ir daro nuostolius ūkininkams.

Uraganas nešasi 50 mylių greičiu. Jis varto telegrafo stulpus, trauko elektros laidus ir kenkia susisiekimui.

Apalachicola miestelyje uraganas priplakė prie žemės 12 gyvenamųjų namų. Nelaimės metu sunkiai nukentėjo 2 asmenys.

KŪBOJE ŽUVO 31 ASMŪO

Pranešimai iš Kūbos sako, kad šiais metais uraganas padarė nepaprastai didelių nuostolių.

Labai sunkiai nukentėjo vie-

nas Kūbos pakraštys, 31 žmogus neteko gyvybės.

Pranešimai iš tropikų sako, kad formuojasi naujas uraganas. Netoli Martinikos salos jis jau nešasi 75 mylių greičiu ir slenka į šiaurę po 14 mylių į valandą.

Nukrito keleivinis traukinys

LAMPASAS, Tex. — Ketvirtadienį nuo bėgių nukrito Santa Fe traukinys. Nukentėjo 25 keleiviai, bet nė vienas nesusžeistas mirtinai.

Traukinys ėjo iš Clovis, N. M., į Houston. Nelaimė įvyko neseniai iškeltoje geležinkelio vietoje.

Du miegamieji ir keturi keleiviniai vagonai nukrito nuo bėgių. Ant bėgių pasiliko tik tai garvežys ir bagažų vežęs vagonas.

—Naktong fronto ruože JV žvalgai pastebėjo per upę besikeliantį didoką būrį vyrų. Žvalgas nustebino nešami dideli fakelai, kurie nušvietė visą sritį. Netrukus į šviesą nešėjus buvo paleista artilerijos ugnis, jie išsiskirstė. Už kiek laiko tie patys švyturiai pasirodė kitose vietose. Šį kartą fakelų nešėjai buvo sudarę "V" raidę, jie leidosi nuo kalno. Jiems ir vėl buvo pasiūstas geras artilerijos šovinių skaičius. Švyturiai užgeso. Manoma, kad priešas norėjo nukreipti amerikiečių dėmesį į vieną sritį, kad kitoje galėtų perimti tankus.

—Tyrinėjimas parodė, kad Sacharoje nukritusiame lėktuve žuvo visi keleiviai.

—300 komunistų pavyko prasisiveržti pro amerikiečių linijas Masan ruože. Vakar apie pietus prasisiveržėlai buvo nuginkluoti.

—Patys komunistai skleidžia gandus, kad sovietų valdžia yra pasirašiusi slapta sutartį su Rytų Vokietijos iškaimine valdžia.

Vėliausios žinios

—Švedų vyriausybė vakar vakare atmetė Sovietų Sąjungos protestą dėl tariamo neteisėto elgesio su keturiais rusų piliečiais. Pirmon eilėn, notoje minimi asmenys nebuvo sovietų piliečiai; be to, švedų valdžia nesiėmė jokių žingsnių, lauančių tarptautinius susitarimus. Sovietų protestas nepagrįstas.

—Paiškėjo, kad sovietų valdžia protestavo dėl nevykusio keturių žmonių suviliojimo. Praeitais metais Anglijoje sovietų konsulato agentams pavyko įkalbėti du latvius, vieną lietuvį ir vieną ukrainietį važiuoti namo. Lietuvis, rodos, vadinas Kviklys. Manchestery sovietų konsulas davė jiems vizas ir kelionei reikalingus pinigus. Iš Anglijos visi keturi išplaukė į Švediją, o iš čia jie turėjo plaukti į sovietų pavergtą sritį. Bet Švedijoje jie kreipėsi į policiją, prašydami nusiųsti į Rusiją. Švedų valdžia leido kurį laiką jiems palikti Švedijoje, o vėliau visi keturi išplaukė į Kanadą, kur jie dabar ūkininkauja.

—Vienas JAV laikraštinkas sako, kad praeitais metais jis įtikinęs 1 lietuvių, 2 latvių ir 1 ukrainietį nevažiuoti į Rusiją. Jam tekę su jais iš Anglijos plaukti į Švediją. Kelionės metu jis įtikinęs juos negrįžti namo, nes ten jų laukias ilgų metų kalyjimas. Švediją pasiekę tremtiniai pakeitė savo planus.

—Vakar Jakob Malik pirminkavo paskutiniame Jungtinių Tautų saugumo tarybos posėdyje, šiaandien pirminkavus britų atstovą Jebb. Malik vėl kaltino JAV dėl Kinijos suvereninių teisių pažeidimo. JAV atstovas pripažįsta, kad vienas Amerikos naikintuvas galėjęs įskristi į Mandžūrijos padanges, bet ten jis nešaukęs.

—Ketvirtadienį Malik pasakė ilgą kalbą saugumo taryboje. Jis šmeižė ir koliojo JAV. Kalbos pabaigoje jis pasiūlė įrašyti į dienotvarkę ekundą prieš dabartinę Graikijos vyriausybę. Egipto atstovas, išklauses Maliko kalbos, užklause, ar sovietų atstovas ruošia dienotvarkę šiai dienai, ar visam šimtmečiui.

PRIEŠAS SUSTABDYTAS, BET GRUPĖS PRASIVERŽĖ UŽFRONTEN

Pohang fronte korėjiečiai sustabdė puolikus, vietomis jie priverė komunistus trauktis

TOKIJO, Japonija, rugp. 31 d. — 20,000 komunistų šiandien rytu pradėjo puolimą pietiniame fronto ruože, kurį paskutiniu metu gynė 25-oji JAV divizija, sako štabo pranešimas. Pradžioje manyta, jog tai bus bandomoji operacija, bet vėliau paaiškėjo, kad komunistai nori pralaužti fronto linijas ir pasiekti Pusan uostą.

Dar prieš aušrą komunistų artilerija pradėjo smarkiai šaudyti. JAV karo vadovybė tuoju suprato, kad priešas rengiasi dideliui puolimui. Visa divizija buvo sukelta ant kojų ir paruošta kovoms. Netrukus komunistų daliniai pasiekė spygliuotas vietas ir pradėjo veržtis pirmyn.

Visą rytą Masan fronto ruože ėjo smarki artilerijos, kulksvaizdžių ir mortarų ugnis. Priešo tankai bandė prasisiveržti į JAV apsaugas, bet jie buvo sustabdyti, o kiti buvo priversti trauktis atgal.

Amerikos aviacija tuoju buvo mesta kovon. Diena dar nebuvo prašvitusi, o JAV lakūnai jau išmetė 10,000 tonų sprogs-tamos medžiagos į svarbesnius komunistų centrus. Priešui pavyko užimti kelias naujas pozicijas, bet apie pietus jis buvo atstumtas į tas pačias vietas, kuriose buvo vakar.

Gerai ginkluotoms komunistų grupėms vis dėlto pavyko prasilaužti į užfrontę. Nakties metu jie buvo nepastebėti, bet vėliau pajusta, kad jie artėja prie štabo. Teko vartoti rankines granatas ir revolverius, bet prasisiveržusieji buvo likviduoti.

Pastebėta, kad Naktong srityje komunistams pavyko sustiprinti savo jėgas. Pasiškėjo, kad priešui pavyko per upę perkelti kelis tankus. Vienas tankas sunaikintas, bet kiti įvilkėti į Naktong upės pakraščius kalvas.

Pohango fronto ruože kovos eina dieną ir naktį. Komunistų karo vadovybė atsiuntė daugiau kareivių ir įvairių pabūklų į šį fronto ruožą. Jiems pavyko apsupti miestą iš dviejų pusių. Priešas šiandien tikėjosi įsiveržti į miestą ir uostą, bet jam nepavyko. Naujai atsiųsti didesnieji Amerikos tankai į Pohang vandenys stovinčių laivų patrankos sustabdė komunistus.

Šiandien vakare korėjiečiams pavyko suduoti kelis gana vykusius smūgius. Priešas buvo priverstas trauktis 500 jardų. Šiame fronto ruože Amerikos ir Australijos lakūnai išmetė 800 tonų bombų. Korėjiečiai išvėlo Pohang miestą supančius kalnus nuo įsiveržusių priešų.

PITTSBURGHO KOMUNISTŲ VADAI PASODINTI UŽ GROTŲ

Sovietų laivai iš Baltijos jūros plaukia į šiaurės Rusijos ir Azijos uostus

PITTSBURGH, Pa., rugp. 31 d. — FBI agentai šiandien suėmė Steven Nelsoną, Vakarų Pensilvanijos komunistų partijos pirmininką.

Netrukus buvo suimtas Andrew Onda ir James Dolson. Visi trys pasodinti už grotų. Jiems teks aiškintis teisme dėl priešvalstybinės veiklos.

Pittsburgho komunistų partijos vadai suimti pagal Pensilvanijos valstybės įstatymus, draudžiančius kviesti žmones ir organizuoti sukilimą.

ma, unijos vadovybė tuoju įsėdė darbininkams baigti streiką. Už poros valandų darbininkai pradėjo traukti į stotis, kurti garvežius ir judėti. Streikavusieji telegrafų darbininkai taip pat pradėjo darbą.

Istatymas liepia bendrovių ir darbininkų atstovams testis pasitarimus. Jei per dvi savaites nepavyks susitarti, tai tada valdžia paskirs arbitratorius.

Katalikai susitarė su komunistais

BUDAPESTAS, Vengrija. — Vengrijos užsienio reikalų ministerija skelbia, kad pavyko susitarti su katalikų vyskupais.

Vengrijos vyskupai sutiko pripažinti komunistinę valdžią ir pasižadėjo pasmerkti kiekvieną, kuris bandys naudoti bažnyčią politiniams tikslams.

Vyskupai kvies tikinčiuosius dalyvauti penkių metų plane ir ūkio atstatymo darbuose. Jie pasižadėjo įsakyti kunigams nesiipriešinti kolchozinimui.

—Nelaisvėn paimti komunistai pasakoja, kad Pohango fronte komanduoja gen. KimChangcho. Jam įsakyta paimti Pohangą, nekreipiant dėmesio į aukas.

—Tvirtinama, kad britai jau gamina radaru kontroliuojamą šovinį, kuris gali pataikyti į 30 mylių atstume esantį taikinį.

Baigtas geležinkeliečių streikas

OTTAWA, Can. — Ketvirtadienį baigtas Kanados geležinkeliečių streikas.

Parlamentui priėmus įstaty-

JAUNIMO ŠOKIAI SU EUROPIETIŠKA MUZIKA

KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ - ŠEŠTADIENĮ - SEKMADIENĮ - TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 WEST 23RD PLACE, CHICAGO 8, ILLINOIS

Pradžia 8 val. vak. — Įžanga 50c. — Susirinkimams, pobūviams, vestuvėms rezervuokite didžiąją ar dvi mažesnes sales TREMTINIŲ NAMUOSE.

Tel. Virginia 7-8711.

TĖVŲ KOVA UŽ LIETUVIŠKĄ KALBĄ

Prisiminimai iš tų laikų, kada lietuviai drįso net su karaliais ir "ciecoriais" varžytis dėl savo teisių.

Vokietijoje leidžiamas "Kėleivis" rašo:

Galima turėti visokių nuomonių apie politinius ir partinius dalykus, apie organizacijas ir jų veikėjus, apie įvairias santvarkas ir apie tūkstantį kitų mažų ar didžiųjų dalykų, bet negali būti dviejų nuomonių apie tai, ar savo tėvus reikia garbėti laikyti, o kartu ir tėvų kalbą, bendrai apie viską, ką paveldėjome tėvų kraujo ryšiais ir iš tėvų dvasios. Dėl to ir yra vienas garbingiausių įsakymų: "Garbink tėvą ir motiną savo, kad tau gerai pasisektų ir tu ilgai patektum ant žemės."

Kas kas, bet jau mes, prūsų lietuviai, tikrai galime pasididžiuoti, kad turėjome garbingus tėvus, kurie daug rūpinosi mūsų tėvų kalba ir karvingiškai dėl jos kovojo. Jie nesibijojo net karaliais ir "ciecoriams" teisybės žodį į akis pasakyti, nors visokie "Regierungsratai" ir "Slaptroutai", visokie dvarininkai ir kiti tų laikų galingieji lietuviams sunkenybių darydavo. Ypatinai mūsų tėvai turėjo kovoti už lietuviškos kalbos išlaikymą mokyklose.

Nors Prūsų Lietuva jau ilgu šimtmečius buvo po vokiečių valdžia, bet šioji tik prieš maždaug 200 metų pradėjo prūsų lietuviams steigti mokyklas. Gyventojai jau seniai mokyklų reikalavo ir patys, kiek galėjo, vaikų išmokslinimui rūpinosi. Karaliai kartais ir parodydavo geros valios, bet jų patarėjai ir žemesni valdininkai dėl savo nerangumo ar nenoro stengdavosi viską sutrukdėti. Gyventojai per savo veikėjus vis ir vėl turėjo spausiti valdžią, kad prūsų lietuviams būtų suteikiamos priderančios teisės. Taigi, prūsų lietuvių kova už savo motinos kalbą ir už kitas savo teises ėjo jau prieš šimtmečius. Tai turėtų prisiminti ypatingai tie mūsų atšalėliai, kurie nieko apie mūsų tėvų nusidavimus nežino ir lengvabūdiškai mano, kad prūsų lietuviai tik Vokietijai sugriuvus, arba tik tuos kelis dešimtmečius prieš karą už savo lietuvišką kalbą kovojo. Ne, mūsų tėvai tą kovą garbingai vedė jau tuo laiku, kada dar niekas apie Vokietijos sugriuvimą, nei ne-

prisklausomą Lietuvą nekalbėjo. Anžina garbė tiems, kurie joje dalyvavo!

Prūsų mokyklų padėtis 1750 metais buvo labai varginga. Vienas tų laikų dailininkas atvaizduoja mokytojo kambarį, kuris kartu buvo ir mokykla, sekančiai: už dviejų didelių stalų sėdė vaikai. Sėdė jie ne per geriausioje tvarkoje, nes vienas jų lenda po stalų, kitas siekia plaukų mergaitei išpešti ir t.t. Mokytojas, užsidėjęs didelius akinius, siuva kelnes. Šalia jo katinas. Po suolu šeimininkauja vištos, o netoli linksmai bėgioja antys. Ties mokytoju stovi berniukas ir skaito. Kitas mokinių klūpo ant žirnių, suprask — dėl nusikaltimo. Kitoje kambario pusėje už mokytojo šeima ir jauniausias jo vaikas verkią lopšyje. Mokslo įrankių nematyti jokių; mokytojo teturima žirklių, rykštės ir tabako kapšiuo.

Gudvalio mokykloje, Dargiemo apskrityje, mokytojas Kolaitis dirbo kailius mokykloje ir ten juos džiovino, nebedamas, kad negeras kvapas kenkia mokinių sveikatai. Yra tikrų žinių, kad svečiai revizoriai neretai apalpdavę įėję į tokią mokyklą.

Kaip rašytojas Tribukaitis savo kronikoje rašo, mokiniai baigę tokią mokyklą negalėjo suprasti, kad iš 8 atėmus 4 lieka 4, arba, kad du kart 4 yra 8.

Koki "aukštą mokslą" turėjo mokytojai, rodo šis atsitikimas. Po vienu laidotuvių mokytojas L. buvo Krištupkienio valstiečių paklaustas, ar Jeruzalė yra dangių, ar žemė? Mokytojas, nežinodamas kaip atsakyti, pirma paklauso kunigo ir tada savo kaimynams pranešė: ji yra prieš saulėtekį.

Taigi, prūsų lietuvių mokyklos stovis buvo žemas. Įsūtė vyskupas Hahn 1766 metais rašė, kad lietuviai mokyklose esą daug gabesni ir greičiau supranta, negu vokiečiai. Iki 1840 metų mokyklose dar buvo rašoma žąsies plunksna. Daugelis mokytojų ilgą laiką turėjo visokių pašalinių užsiėmimų.

Patį didysis prūsų karštgalvių puolimas prieš lietuvišką kalbą mokyklose prasidėjo devynioliktojo šimtmečio antroje pusėje. Tačiau įdomu, kad net garsusis Bismarckas, išleisdamas 1872 metais savo "visuotinę paliepimą", kuriuo lietuvių kalba buvo išvejama iš mokyklų, per Rytprūsų "Oberprezidentą" von Horn, visgi ir toliau turėjo lietuviams pripažinti reikalingumą dėstyti tikybą lietuvių kalba. Su laiku lietuvių kalba liko kuonė išbriaušta, nors karaliai lietuviams vis garbės žodį duodavo, kad lietuvių kalbos teisės bus pabotos.

Ilgą laiką prūsų lietuviai tikėjo, kad toks karališkas garbės žodis, tiek kartų pakartotas, bus ir išpildytas. Bet skaudžia širdimi turėjo pastebėti, kad jų teisės ir toliau buvo vis daugiau mindžiojamos. Šių dienų Maž. Lietuvos lietuviui labai naudinga prisiminti, kiek "Maldos Gromatų" mūsų tėvai į savo Viešpačius siuntė, kaip sunkiai ir karvingiškai jie kovojo už savo prigimtąją, mieląją lietuviškąją kalbą.

Neminint ankstybesnių kreipimosi į karalius, 1878 metais nuvyko pas "ciecorių", Vilių

JAV žvalgai žengia į Waegwan miestelį. Taegu fronte sumušti komunistai buvo priversti pasitraukti iš Waegwan ir apylinkių.

Pirmąjį, prūsų lietuvių delegaciją, kurią sudarė: kunigas Glogau iš Klaipėdos, ūkininkai Plonačiai iš Bendikų, Butheiraitis iš Pašyšių ir Penceris iš Mantvydų; panelė Anė Glogaudytė iš Klaipėdos, Mariškė Dovilytė iš Bumbulvės, Katrėna Skroblytė iš Rusnės, Katrėna Plovskytė iš Skirvytės, Gryta Kiošytė iš Tirkšlių, Mariškė Urbikytė iš Versmininkų ir Elzbieta Augatikė iš Pageldynų.

Kronprincas Friedrichas (vėliau ciecorius Friedrichas III.) po šitos lietuvių deputacijos įrašė į savo dienyną šiuos žodžius: "Mačius gražų lietuvių būdą ir girdėjus jų gražius balsus, ir tada atsimenant, kaip kelt žmonės Rytprūsųose apsiėmė staigiai nušarinti tą gražią, senąją, garbingą lietuvių kalbą su jos praktiniais giesmėmis, man ašaros pradėjo veržtis iš akių."

Taigi, lietuviai rado paguodos, bet ne malonės, rašo vienas istorikas, nes nei šita įspūdinga deputacija, dėl kurios net pats kronprincas ašaras liejo, nieko nepasiekė.

SPORTAS

"TAURO" METINES MININT

Laiko vėžimo ratai yra be galo dideli, ir kartais nebespėjama apsižvalgyti aplinkui, o jau gerokas kelio gabalas palikęs užnugaryje. Ir vargas tam, kuris nors menką valandėlę užsnušta; tas nebegaali jo prisivyt. Laikas praėina, prateka nesugrįžtamai, tačiau jeigu jis sugebamas tinkamas pažaboti, palieka tam tikras neišdildančias žymes, kurios ilgai su malonumu esti prisimenamos.

Štai praėitų metų rugpjūčio mėn. 13 d. Cicerio gyvenanti saujėlė lietuvių sportininkų, susirinkusi pirmąjam savo susirinkimui, ir sporto istorijos puslapis įrašė garbingus žadžius. Tą dieną gimė pirmasis lietuvių sportininkų junginys JA Valsitybės, vėliau pasivadinęs "Tauro" vardu.

Dygūs buvo pirmieji jo žingsniai, ir kai kam šis žygis atrodė visai beprasmiškas. Tačiau vis dėlto nenusiminta, bet su jaunuoliško optimizmo perpildyta dvasia buvo narsiai kopinama aukštyn. Ir kaip džiugu, kad šiandien jau galima pasidžiaugti, nors ir kukliu, bet brandžiu Cicerio Lietuvių Sporto Klubo "Tauro" išaugintu pasisekimu vaisiu ir paminėti jo metines.

Vienierių metų šukaktis nėra jau tokia didelė, ir kitos aplinkybės gyvenant nevertėtų plačiau ties ja sustoti. Tačiau dabartinio momentu, kada gyvename laikino iš tėvynės pasitraukimo laikotarpiu su tyra viltimi vėl į ją sugrįžti, ji yra, tarsi, džiaugsmo triumfo žėstas, o taip pat ir stotis ir tolimą bei rūstų rytoj.

Lietuvių Sporto Klubas "Tauro" per praėjusius metus aktyviai reiškėsi krepšinio, stalo teniso ir šachmatų srityse. Krepšinininkai dalyvavo vietos amerikiečių lygos pirmenybėse; stalo tenisininkai suruošė kelias žaidynes (turnyrus) bei eilę rungtynių su Chicago LSK "Grandimi" ir ateitininkais, o šachmatininkai pasitenkino tarpusavio varžybomis.

Apie visus klubo pasiekimus savo laiku buvo spaudoje plačiai rašyta, todėl dėl vietos stokos čia jie nekartojami. Tik pasakytina, kad dirbta gana daug, kiek tik sunkios sąlygos leido.

Sukaktuvinininkas — L. S. K. "Tauro", stovėdamas antrųjų veiklos metų angoje, nori ir toliau tęsti savo pradėtą veiklą, grindžiamą grynai lietuviškais, tautiškais principais. Čia nepasitenkinama vien tik sportine praktika, bet stengiamasi rasti kelius, jungiančius visus tauraus lietuvių sielai mielus taškus. Štai keletas siekimų bei tikslų, kurie yra pabrėžti klubo įstatuose:

1. Sujungti visus Cicerioje ir apylinkėse gyvenančius lietuvių, sporto ir meno mėgėjus į vieną organizuotą junginį, kad: a) per sportą ir meną būtų galima ugdyti ir stiprinti išeivijoje esančių lietuvių tautos dailės fizinį ir dvasinį pajėgumą, o taip pat ir tautinį sąmoningumą; b) auklėti lietuvių išeivijoje jaunimą meno gerbimo ir sportiško dvasioje; c) saugoti lietuvių išeivijoje gerą vardą; d) propaguoti lietuvių išeivijoje tarpe

sportą ir meną, o ypač parodomąjį lietuvių tautinį meną ir t. t. Tokie siekiai jau patys už save kalba ir rodo, koks yra didelis skirtumas tarp čia rastos ir iš tėvynės atsivežtos sporto klubų paskirties.

Būtų džiugu, kad šie gražūs siekiai susilauktų atitinkamos paramos tiek materialinėje, tiek moralinėje plotmėje ir kad Cicerio Lietuvių Sporto Klubas "Tauro" galėtų išaugti į tikrai darnų vienetą, būdamas švietimo žibintu, per sporto ir meno erdves, vedančiu į prisikelsiančią laisvą Lietuvą.

Edvardas Sulaitis

"NAUJENAS" rašo visų srovų žmonės: darbininkai, biznieriiai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai, valstybininkai.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai praskalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kune ir jūsų kraujyje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktį dažnai turite keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų pakiai patinę, vartokite

ZOLIŲ ARBATA SANITAS NO. 101
Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip:

SANITAS HERBS, CHICAGO, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

PLANINGAS
TAUPYMAS
VISUOMET
MOKA GERUS
DIVIDENDUS

PRADEKITE
TAUPYTI
ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMACK ROAD
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. CHICAGO 8, ILLINOIS
TEL.—Virginia 7-7747

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jos pagalbė daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmą, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Šiukit Money Order arba nuvykite į:

BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE., CHICAGO 22, ILLINOIS.

PATRUKE ŽMONES! Atsiminkite šitą! Daug žmonių klausia

kokia priežastis, kad mano raptūra tokia didelė DABAR. Kai aš pradėjau nešioti paraštį (Truss), mano raptūra (patrukas) buvo maža. Taip! Daugelis jūsų anksčiau ar vėliau turite tą pačią bėdą, kaip ir kiti, jeigu JUS nešiojate NETINKAMĄ paraštį arba nepaisote SAVO mažo patrukimo šandien. Rytų gali atsirasti DIDELIS gužas arba BLOGLIAU. Galvok teisingai, kol JUS raptūra dar maža. Kodėl kentėti ilgai? Vertingas patarimas DYKAI. Jauskis smagiai. Gaukite patengvinimą DABAR. Ateikit pabandyti ir MATYKIT naują moksliškai išplanotą "HOLD UP" raptūros palaikytą, kuris skirtingas nuo bile kurių, kurį jūs turėjote. Nieko parašaus nerasti kitur. Palaiko raumenis daktė, kad raptūra LAIKYTUSI AUKŠTYN ir VIDUJ, kad nesiveržtu. Nespaudžia pratrūkusių raumenų ir nepadarys trukimo didesniu. Nėra kojų dirželių arba elastiško diržo. DYKAI pasitarimas kasdien nuo 10-6.

HUB RUPTURE SYSTEM
166 W. WASHINGTON STREET, Room 316, arti City Hall
Telefonas DEARBORN 2-2921.

Pas Augustinus

Pastarosiomis dienomis teko sustoti pas gerai žinomą biznierių F. Augustiną, 4358 S. Western Ave. Užsisakiau bonką alaus, pradėjome kalbėtis. Po pas Augustiną papasakojo, kad biznis gerai sekasi. Jie tik grįžę prieš keletą dienų iš atostogų. Gana daug apvažiavę savo nauju biuiku (Buick) su savo žmonele. Buvę šiaurės vakarų Wisconsin valstybėje, buvę Spuner, Rhinelander, Riny River ir Kanadoj. Kelionė buvusi sėkminga ir daug ko naujo tekę matyti.

Mr. ir Mrs. Augustine man seniai pažįstami, geri lietuviai. Visuomet rėmė visuomenės veiklą. Prieš trejus metus man teko maloni proga užrašyti Augustinui "Naujienas". Taip pat ir šitą sykį, prisiminus "Naujienas", sako: "Tikrai, mano prenumerata užsibaigus, atnaujink, kad nesustotų. Be "Naujienų" tai kaip dideliame šaltyje be apsiausto". Mielai sutikau tai padaryti, ir "Naujienos" vėl juos lankys visus metus.

A. K. V.

Vladas Jakubėnas mokytojas

Kompozitorius pianistas Vladas Jakubėnas yra įtrauktas fortepijono mokytoju į ateinančių 1950 - 51 metų Metropolitan School of Music mokslo planą. Klasės sudarymas priklauso nuo mokinių užsiregistravimo. Norintieji studijuoti fortepijoną kviečiami palaikyti savo tautietį, turintį ilgamečio patyrimo šioje srityje iš Kauno Konservatorijos. Mokyklos adresas: 207 S. Wabash Ave., tel. Harrison 7-6893. Forte pijono pamokos, ypač pradedantiems, vyks taip pat ir Vl. Jakubėno namų studijoje, 1408 E. Marquette Rd., tel. Midway 3-5551.

NEATVYKS OPERA

Muzikų unija (AFL) Chicagoje atmetė New York City Opera Co. pasiūlymą čia gastroliauti. Pagal sutartį orkestrė šimet Chicagoje negalį griežti New Yorko operos kompanijos nariai, bet tik čikagiečiai.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.

Ofiso valandos: kasdien nuo 8 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Saaukite: YArds 7-7381.

DR. E. MARKUNAS
Lietuvius Optometristas
Akiniai taigpi pataisomi.
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: trečiadi., penkt. ir šeštadienį nuo 7 iki 9 vak. Trečiadienį popiet pagal susitarimą.
Ofiso telefonas WAibrook 5-6859
Rez. telefonas: Diversey 8-0165

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIUS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinų Pritaikymas
ir Lensų Pataikymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAibrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIUS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba apatimimo, nervotumo, skaudama akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Priešingai teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektrine parandžia mažiausias klaidas. Speciali atida atkrepiama į mokyklos vaikus.
Vaziuojai i namus.
Val: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v. Seredomis iki 6 valandos vakaro, o Nedėlioje pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti i adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite sklytyti, uželkit pasitarti pas Dr. Michel — nieko neklausius.

Antros aukštas.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras natarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIUS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akių Dirstuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p.

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė Šaknis (Musk Roots) auga ir Lietuvoje, ir ten ją vadina begaline, nes niekas nėra suardęs jos galo. Prieš 200 metų Lietuviai gydydavosi Begaline Šaknimi nuo aziatiškosios choleros, nuo visokių karščiųvimų drugių, nuo vidurių uždegimų ir atliuosavimui surakintų ir neveiklių sanarių. Begalinė gera nuo visokių nervų ligų, nuo gelligės, nuo isterijų; kiti vartoja begalinę ir nuo nuomario ir paraliziaus. Pasidaryk begalinės arbatos ir gerk. Prisiučiame į jūsų namus. Begalinės svaras \$7.00, už \$1.00 dvi uncijos.

ALEXANDER'S
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

Skaitykite "N-nas"

PROGRESS

LIETUVIŲ BENDROVĖS

KRAUTUVĖS

PECIALI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MATAI, RAKAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

3224 SO. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-4226

4183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programą antradieniais 7:30 valanda vakare iš stoties WGES, 5000 watts—1390 kil.

AR JAU TAIP BAISU?

(DĖL JAV DARBININKŲ STREIKŲ)

Neseniai atvykę kai kurie mūsų tautiečiai į JAV labai stebisi, kad čia tiek daug streikų. Girdi, kokius milžiniškus nuostolius šiam kraštui tie streikai sudaro ir kartu darbininkai taip pat daug praranda. Girdi, nėra pasauly kito tokio kampelio, kur tiek daug darbininkai sukeltų streikų.

Ar tikrai jau taip baisu?

Tiesa, niekur kitur tokių milžiniškų ir skaitlingų streikų nesama, nes vargu kur kitur darbininkai tiek yra išskovoję teisių, kiek šiame krašte, o taip pat kitur neturime tokių politinės laisvės.

O streikai šiame krašte metai į metus nemažėja. 1885 m. JAV streikų būta tik 695, juose dalyvavo 258,000 darbininkų. Dvidešimt metų pralinksus, tai yra 1905 m., jau streikų buvo 2,186, juose dalyvavo 302,000 darbininkų. Trisdešimt metų pralinksus, tai yra 1935 m., streikų būta — 2,014, darbininkų juose dalyvavo 1,117,000, jie prarado 15,456,000 darbo dienų. Skaitykite, kad tuomet darbininkas per dieną uždirbo tik penkis dolerius, tai darbininkų nuostoliai tuomet susidėjo beveik iš aštuoniadesimties milijonų dolerių! Ir vėl dešimt metų pralinksus, tai yra 1945 m., streikų būta 4,750, juose darbininkų dalyvavo 3,467,000, darbo dienų jie prarado 116,000,000. O štai pereinantis 1949 m. per pirmus šešis mėnesius streikų būta 2,000, juose darbininkų dalyvavo 1,650,000, jie darbo dienų prarado 14,000,000. Ir taip metai iš metų kasmet JAV darbininkai streikuoja.

O dabar dirstelink kaip tie streikai paveikė darbininkų atlyginimą. 1939 m. savaitinis darbininko uždarbio vidurkis buvo 23 doleriai 86 centai, ir aukščiausias — \$32.91. 1941 m. — vidurkis sudarė \$29.58. Aukščiausias — \$41.25. 1945 m. — \$44.41, aukščiausias — \$51.99 ir 1949 m. pirmam pusmety — \$53.73, aukščiausias — \$66.37. Seniau darbo savaitė susidėjo iš 6 dienų, dabar dirbama per

savaitę penkias dienas, tai yra normali darbo savaitė 40 valandų. O kas dirba daugiau per savaitę kaip 40 val., tiems už sekančias valandas jau padidintas atlyginimas mokamas. Tai per paskutinius dešimt metų darbininko atlyginimas daugiau kaip du kartų padidėjo, o savaitės darbo valandų skaičius beveik aštuoniomis valandomis sumažėjo. Į šį darbo vidurkį neįskaitoma tai, ką darbininkas viršvalandžiais uždirba. O pragyvenimo kaštai per tą dešimt metų du kartų nėra pakilę.

Na, o kaip tie streikai paveikė į JAV gamybą, ar ji mažėjo? 1929 m. JAV kokso iškasta 59,884 tonų. 1939 m. — 44,327 tonos ir 1949 m. per pirmus šešis mėnesius — 33,314 tonų. Antrą kartą 1929 m. iškasta 73,828 tonai, 1939 m. — 51,487 t. ir 1949 m. per pirmus šešis mėnesius — 17,147 tonos. Įvairaus skysto kuro gauta 1929 m. 1,000,323 bačkų; 1939 m. — 1,264,962, ir 1949 m. per pirmus šešis mėnesius — 784,046 b. Skystas kuras paskutiniiais metais išstumia anglis.

1939 m. vilnionių medžiagų prisigaminta 368 milijonų svarų. 1949 m. per pirmus šešis mėnesius — 204 milijonų svarų. Šilko medžiagų — 1939 m. — 131,760,000 svarų. 1949 m. per pirmus šešis mėnesius — 290,600,000 svarų. Geležies rūdos iškasta 1939 m. 35,677,097 t. 1948 m. — 60,713,000 t. Pliečio — 1939 m. — 52,798,000. 1948 m. — 88,534,000.

Skaičiai nors ir labai daug pasako, bet jie nuobodūs. Kad galėtume turėti apytikrą bendrą vaizdą kaip kilo JAV industrija, tai štai pavyzdys: jei 1935–1939 m. indeksu imsimė 100, tai 1949 m. per pirmus šešis mėnesius tas indeksas buvo pakilęs 181, tai yra per 10 — 14 paskutiniųjų metų JAV industrija padidėjo beveik du kartus.

Taigi darbininkų streikai nėra neigiamai paveikę bendro krašto ūkio.

Tiesa, kai kas teigia, kad

Žinios iš Tokijo skelbia, kad "Seoul City Sue", kuri per radiją skelbia Korėjos bolševikų propaganda, gali būti Ann Wallace Suhr (buvusi Ann Allace) iš Holdenville, Texas.

krašto gamybą dar sparčiau kiltų, jei visai streikų nebūtų! Jei darbininkų streikų nebūtų, tai nebūtų nei darbininkų organizacijų. O jei nebūtų darbininkų organizacijų, tai visas gyvenimas bendrai būtų susnūdęs ir visi snaustų saldiu miegelio ir čia būtų įsiveisęs panašus suskis, koks grauzia visą SSSR gyvenimą.

Tiesa, vietos kapitalistai prikiša darbininkams:

— Ko jūs norite? Jūs čia turite geriau, negu SSSR darbininkų rojuje.

Darbininkai į tai jiems atsako:

— O jūs ar čia neturite geriau, negu SSSR raudonieji smaugliai kapitalistai, tenykščio valstybinio kapitalo komisionieriai?

Visa, kas čia pasakyta, būtų galima paremti ištisais skaičiais, paimitais iš visų gyvenimo sričių. Tačiau tai pasidarytų labai ilgas ir nuobodus straipsnis.

Kam visa tai įdomu, kas nori nuodugniau susipažinti su JAV ūkiškojo ir kultūrinio gyvenimo pažanga, o kartu ir darbininkų gyvenimu, tiems patartina įsigyti knygą "Information Please Almanac" už 1950 m. Šiame straipsniuke suminėti skaičiai taip pat iš ten paimti.

JAV neabejotinai yra turtingiausias kraštas visame pasaulyje; jos industrija kasmet žengia pirmyn ir JAV yra stipriausia šalis visame pasaulyje. Tik ji viena tuos streikus gali pakelti ir joje vienoj darbininkai be jokios baimės gali streikuoti, nes už streikus jų niekas nebaudžia. Darbininkai čia geriausiai gyvena ir kapitalistai taip pat turi gerus uždarbius.

Antanas iš Agurkiškės ir P. B.

Marš. Graziani paleistas iš kalėjimo

ROMA, Italija. — Italai vakar paleido iš kalėjimo maršalą Rodolfo Graziani, buvusį Mussolinio kariuomenės vadą.

Teismas jam paskyrė 19 metų kalėjimo, bet, pritaikius amnestijas, jis jau išleistas.

Sunkiausias kaltinimas buvo už bendradarbiavimą su paskutine Mussolinio vyriausybe. Paskutiniu metu 68 metų maršalas sunkiai serga.

KOKIOS KLASĖS DAUGIAU ŽMONIŲ

Keliais atvejais patikrintais duomenimis nustatyta, kad J. A. V. yra daugiau vidurinės klasės žmonių. Kuriai klasei jūs priklausote: vidurinei klasei, aukštesnei, ar žemiajai? Nelenkva nustatyti, kuriai klasei žmogus priklauso. 88% žmonių JAV priklauso vidurinei klasei; 6% aukštesnei klasei, kiti 6% piliečių esą neturtingiausi žmonės.

Dr. Richard Centers, Kalifornijos universiteto fakulteto narys, pastebėjęs ir ketvirtąją žmonių klasę. Jis sako, kad ketvirtąją klasę esanti populiariausia, o ją sudarą darbininkai, kurie taip pat priskaitomi vidurinei klasei. Pusė suaugusių krašto piliečių yra darbininkai. Vidurinei klasei priskaitomi ir vidutiniai verslininkai. Bet ir vidurinės klasės uždarbių skaičiai įvairuoja. Sakysime, baltakalmieriai darbininkai nevisi uždirba tiek, kiek uždirba fabriko darbininkai. Verslininkai uždirba daugiau, negu paprasti darbininkai. Vis dėlto didžiausiuosimintį sudaro vidurinės klasės žmonės.

Sovietų Sąjungoje nėra vidurinės klasės. Kur nėra vidurinės klasės, ten nėra gyvenimo "pusiausvyros", atseit, silpna perkamoji jėga. Sunkiosios pramonės prekes—automobilius, šaldytuvus, radiją — turi pajėgti pirkti darbininkai, kitaip nebūtų prasmės juos gaminti. Vidurinė žmonių klasė yra pati svarbiausioji ekonominė jėga—gyvenimo ašis.

AR ŽVAIGŽDĖS MIRKČIOJA?

Žvaigždės nemirkčioja. Dr. H. Hartridge ir R. Weale, Londono optalmologijos instituto mokslininkai, tvirtina, jog šalto ir šilto oro sluoksniai erdvėje lauko šviesos spindulius. Tokiu būdu atrodo, kad žvaigždės mirkčioja. Buvo daromi bandymai laboratorijoje įvairiais instrumentais. Teleskopas

tap pat rodo, kad žvaigždės nemirkčioja. Mirkčiojimas yra optinė iliuzija.

GRYBAI

"Sandara" prisiminė: kur dingo vasara? Mes taip pat jos pasigendame. Ji jau praėjo. Gaila, bet nusiminti nereikia. Peikia tik atsiminti vabalninkėnų dainą apie grybus — pralinksmėsime. O ji skamba taip:

Oi grybai, grybai, jūs

patieka mano,

Kas jūs nevalgo—nieko

neišmano ir t. t.

Iš patyrimo žinau, kad apie Darbo Dieną (Labor Day) prasižada grybų sezonas. Šiuo metu randasi dviejų rūšių grybų: ankstyvųjų kelmūčių ir amerikoniškų baravykų, kuriuos vadina "cauliflower" (vieną jau jų radau).

Kai jauni buvome, tai trečią valandą ryto traukdavome bent 150 mylių grybauti. Kiekvienas skubėdavo pirmas ten būti, kad kitas, anksčiau nuvykęs, neišgrybautų. Bet dar turime nemažą grybų mėgėjų. Netrukus spaudoje matysime, kad tas ir tas rado 35-45 svarų baravykų; tas ir tas nuo grybų pas Abraomą nuvažioavo...

CICERO

Atostogos praėjo

Oficialiai atostogos baigiasi su šio mėnesio pradžia, atsidaro mokyklos. Tiek suaugusieji, tiek ir jaunamečiai stoja darban. Tas pats ir su organizacijomis. Kai kurios neturėjo susirinkimų per tuos du mėnesius.

Pirmą šio mėnesio penktadienį Raudonosios Rožės Klubas bus mėnesinis susirinkimas 7:30 v. vakare Liuosybės svetainėje. Po dviejų mėnesių atostogų susitikime, pasitarsime. O tartis yra apie ką, nes tas klubas vienintėlis visoj apylinkėj, visus viršija narių skaičium ir turtu.

BALFO 14 skyrius

Šis skyrius turi atostogas. Tikernybė to neturi būti, šalpos aparatas neturi sustoti. Mūsų kaimynų čekagiečių atsisaukimas gražiai skamba, jie sparčiai ruošiasi viešai rinkliavai (Tag Day) rugsėjo 15 d. Penktadienis gera diena. Geriausios sėkmės!

Mes, kaip atskira kolonija, veiksim atskirai. Kodėl ir kam? Bendras veikimas visuomet našesnis ir tikslesnis. Tegul bus ir taip — didžiųjų valia. Kaip ten bebūtų, by tik bus išnaudota proga sušelpiti vargstantiems.

P. O. Zailskienė, 1819 So. 50th Ave., jau seniai verbuoja rinkėjas, bet tai ne vienos darbas. Bet ką p. Zailskienė apsiima, tą ir padaro. Tikra samaritetė.

Mirė Elmer A. Forsberg

Keli bruožai apie savo mokytoją

Chicagos Meno Instituto meno mokyklos fakultetas neteko savo kolegos Elmer A. Forsberg. Jis jau buvo nejaunas žmogus, bet aukštas, stambus, raudonveidis, plikagalvis. Kai 1919 m. įstojau į Meno Instituto jaunesniųjų klases, Forsbergą ten jau radau. Per trejus metus man teko su juo susidurti, nes kuone visą mokslo laiką reikėdavo jo klasę lankyti. Jis buvo geras mokytojas ir tapytojas. Jisai buvo studentų mėtiamas, nes jis kreipdavo daug dėmesio į savo klasę. Buvo geras kritikas ir nesigailėdavo laiko studentams padėti. Būdavo, prisės prie kurio studento, padės, parodys, pamokys bei pasikalbės. Jis turėjo kelias klases: priėmimo iš atminties, modelio ir tapybos. Teorinių dalykų jisai vengdavo, nes, jo manymu, trukdą praktišką darbą. Jo piešimo metodus buvo retos technikos,—originalus jo išradimas. Šis būdas išmiklindavo linijos

Motery tarpe turim ir daugiau geresnio talento atstovių. Kas čia nepažįsta K. Sriubienės; tai tikra labdarių motina. T. Stučinskienė taipgi gabumų nestoka, tik gyvenimo sąlygos jai neleidžia plačiau vagą varyti. O kas nežino A. Šatkienės, F. Dvylaitienės, Maksvytienės, Šeputienės ir daug kitų. P. Bružienę liga atitraukė nuo veiklos. Labai gaila.

Naujai atvykusios išprusintos, raštingos. Kaip tik gyvenimo sąlygos susitvarkys, tai jos įsijungs veiklon ir parodys, ką gali. Veikimui dirva čia plati, teatro grupės, choro neturim. Atsiprašau, taip sakyti nedera: štai švento Grigaliaus choras, bet toliau nežinomas kaip tik bažnyčioj. Tiesa, yra pagyvėjęs, gavo naujų spėkų. "Progresyvių" moterų taipgi yra choras, bet jos akiai tarnauja savo tautos priešams, gaila tik, kad lietuviškas dainas vartoja. Tad, tikriems lietuviams yra kas veikti. Kaip nors in kas nors turi imtis iniciatyvos. Taip kadaise čia viskas virte virė, ir, rodosi, tas buvo neseniai. Mat, anos kartos veikėjų mažai bėra likę.

grakštumą bei padėdavo visą daiktą apipavidalinti per kelias minutes.

Velionis E. Forsberg buvo mokytojas ir tuo pačiu metu Suomijos konsulas Chicagoje. Pastaruoju metu jisai buvo garbės konsulas. Visą laiką tebe-mokytojavu Meno Instituto mokykloje. Gal būt, jis tik vienas iš senųjų mokytojų buvo ten likęs. Mane stebino, kai jis atsisėdavo šalia manęs klasėje ir klausinėdavo apie lietuvius: "Kiek lietuvių yra Chicagoje?" ir t. t. Jisai esąs girdėjęs apie adv. K. P. Gugį, žiną P. Žadeikį, konsulą A. Kalvaitį ir kt. Bet j's tuomet nesakė, kad jis buvo Suomijos konsulas. Man atrodė keista, kad jisai politika taip domisi, šio to klausinėja. Aš jam paaiškinau apie lietuvius, lietuvių spaudą ir, pagaliau, apie Lietuvą, kuri vos tik nepriklausomybę buvo atgavusi. Jisai šį tą papasakodavo apie Suomiją. Pasisakė, kad jisai gimęs Suomijoje. Vėliau mes visi žinojome, kad Elmer Forsberg, mūsų mokytojas, yra Suomijos konsulas.

Iš principo jisai buvo klasikas dailininkas, bet, kaip plačios pasaulžiūros žmogus, neineigė nė modernizmo. Net pats bandė moderniojo meno srityje dirbti. Meno Instituto reprezentacinėse meno parodose dažnai matydavosi Elmer A. Forsbergo tapyba. Buvo geras peizažininkas ir akvarelistas.

Jo kolegos ir studentai pasi-gaus šio ramaus būdo gero žmogaus.

M. Šileikis.

Garsus dainų žvaigždė EZIO PINZA sako:

Maloniam vakarui gerėkites

SCHENLEY

\$394 \$248

4/5 qt. pint

Blended whiskey 86 proof. 65% grain neutral spirits. Schenley Distributors, Inc., N. Y. C.

SPECIALIAI TIK APRIBOTAM LAIKUI

Creme Cold Waves
Creme Machinless
Waves \$450
ir aukščiau.

Thermo Cap, Hot Oil
Scalp treament įskaitant. Flask & set \$350
Taipgi manikiūras.

JOSIE'S BEAUTY SHOP

3432 So. Morgan St.

FRontier 6-1941

Izabelė Motekaitienė ir Algirdas Brazis

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO-SEPTEMBER 2 D.,

8 valandą vakare dainuos

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

3133 South Halsted Street

GROS PUKUSIS BYANSKO ORKESTRAS

PROGRAMĄ PRAVES GASPARAS VELICKA

Įžanga tikta 50 centų

KVIEČIA KLUBIEČIAI

TAUPLYKIT DĖL ATEITIES

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.

KUR—kiekvieno taupomo indėliai yra apdrausti iki \$5,000 by an agency of the U. S. Government

KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.

KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.

KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIŲ.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE.

JOHN PAKEL, President

Telefonas: GRovehill 6-7575

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$9.00
Pusei metų: 4.50
Trims mėnesiams: 2.25
Vienam mėnesiui: .90
Chicagoje per išnešiojant: 4c.
Viena kopija: .25
Savaitei: .30
Mėnesiui: .90

Jungtinės Valstybės, ne Chicago:
Metams: \$7.00
Pusei metų: 3.50
Trims mėnesiams: 2.00
Užsieniuose:
Metams: \$10.00
Pusei metų: 5.50
Trims mėnesiams: 3.00
Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Istorijos "Taisyms" Pagal Maskvos Liniją

Baigdamas savo pirmininkavimo terminą Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, Sovietų delegatas Jakov Malik pasiūlė išbraukti iš Saugumo Tarybos darbų užrašų visus nutarimus, kurie buvo priimti nuo sausio 13 d. iki rugpjūčio pradžios, t. y. per tą visą laiką, kada įsai boikotavo Tarybos posėdžius. Malikas sako, kad posėdžiai, kuriuose įsai nedalyvavo, buvo "neteisėti" ir todėl "neteisėti" esą visi jų padaryti nutarimai.

Stalino delegatas norėjo šituo keliu išbraukti iš Saugumo Tarybos protokolų birželio 25 d. rezoliuciją, kuri pasmerkė šiaurės korėjiečių agresiją prieš Korėjos Respubliką, ir birželio 27 d. atsiskaitimą, kad Jungtinių Tautų nariai eity į pagalbą agresijos aukai.

Jo pasiūlymas buvo atmestas 10 balsų prieš 1. Bet įdomu, kad Malikas turėjo drąsos tokį dalyką siūlyti! Jisai kėsinosi pakeisti istorijos rekordą, pritaikant jį prie "Maskvos linijos". Šitokiai falsifikacijai negalėjo pritarti net ir tie dvejetas ar trejetas Saugumo Tarybos narių, kurie stengiasi įtikti Maskvai.

Tas jo begėdiškas pasiūlymas tinkamu būdu apvainikavo sabotažavimo darbą, kurį Malikas per ištisą mėnesį dirbo, pirmininkaudamas Saugumo Tarybai. Kiauliškai pradėjo ir kiauiliškai pabaigė.

Sovietų Sulaužyti Susitarimai

JAV atstovų buto užsienio reikalų komitetas išleido 54 puslapių brošiūrą, kuri parodo, kad nuo 1943 metų Sovietų Sąjunga sulaužė netoli 60 tarptautinių sutarčių ir iškilmingai duotų pažadų. Brošiūra paduoda dokumentus ir faktus.

Vien tik Vokietijos atžvilgiu Kremlius sulaužė 14 aiškių susitarimų su vakariniais sąjungininkais. Austrijoje įsai sulaužė 7 savo pažadus, Vengrijoje — 9, Irane — 6, Bulgarijoje ir Korėjoje — 5.

Pavyzdžiui: dėl Vokietijos Maskva buvo susitarusi su Jungtinėmis Valstybėmis ir D. Britanija, kad kiekviena okupuojanti valstybė užtikrins "normalų transporto veikimą tarp Berlyno ir (okupacijos) zonų, taip pat ir tarp Sovietų bei Vakarinų zonų". O ką bolševikiški okupantai darė ir tebedaro? Kaip visi atsimeina, vienu laiku susisiektas kelias tarp vakarinų zonų ir Berlyno buvo visai užblokuotas ir daugiau kaip pusę metų Jungtinės Valstybės turėjo gabenti berlyniečiams maistą ir medžiagas oru!

Kremlius iki šiol sabotažuoja taikos sutarties pasirašymą su Austrija. Įsai neleidžia šiaurinės Korėjos gyventojams dalyvauti nepriklausomos Korėjos Respublikos steigime ir jos seimo rinkimuose. Ir t.t.

Sovietų Sąjunga turėjo 1939 m. 8,176,000 ketvirtainių mylių plotą su 170,467,000 gyventojų. Dabar ji turi

8,591,700 ketvirtainių mylių plotą su 200,000,000 gyventojų. Ji padidino savo teritoriją puse milijono ketvirtainių mylių, pagrobama Pabaltijo valstybes, dalį Suomijos teritorijos, dalį Lenkijos, Rumunijos ir Čekoslovakijos.

Tuo būdu faktai rodo, kad Stalinas šiandien yra didžiausias pasaulio taikos ardytojas ir svetimų žemių grobikas. Bet jo propagandos mašina visą laiką melagingai prikaistoja "imperializmą" Jungtinėms Valstybėms!

Faktai apie Maskvos grobuonių politiką privalo būti skleidžiami kuo plačiausiai, kad juos visi žinotų.

A P Ž V A L G A

RAUDONA "ŽEMĖS REFORMA" KINIJOJE

Sovietų propaganda nuolat įtikinėjo publiką, kad Kinijos komunistai esą "agrariniai reformininkai", kurie nori panaikinti dvarus ir pagerinti bežemių ir mažųjų valstiečių būklę, aprūpindami juos žeme. Buvo pasakojama, kad tose Kinijos srityse, kurias komunistai užkariavo, žemės reforma jau pravesta — todėl valstiečių masės labai patenkintos.

Na, dabar jau visa Kinijos teritorija Azijos žemyne yra komunistų valdžioje, todėl komunistų žemės reforma jau pabaigta visame krašte. Ką gi ji davė Kinijos valstiečiams?

Ji davė visai ne tą, ko daugelis kinų tikėjosi. Rašydamas apie tai, "N. Y. Times" sako:

"Kinijoje garsioji komunistų reforma daugumoje susidėjo iš (žemės) konfiskavimo ir dalinimo. Bet vidutiniškas sukonfiskuotųjų 'stambiųjų dvarų' dydis buvo trylikla akrų. Padarinėje čia buvo ne paprastas žemės perdalinimas, bet smulkulimas. Ūkininkas pasidarė iš vardo laisvas savininkas, bet komunistų valdžia tuojau paėmė iš jo mokesčius ir pylavomis daugiau, negu kad įsai mokėdavo, atiduodamas dalį derliaus, kaip nuomoninkas."

Štai, kaip komunistai "pagrindo" Kinijos ūkininkų būklę, "išlaisvindami" juos iš dvarininkų jungo — dvarininkų, kurių vidutiniškas ūkio dydis buvo 13 akrų!

Trylikos akrų (t. y. maždaug 5—6 hektarų) "dvarus" suskaldė į kelias dalis, komunistai pristeigė smulkių ūkių, iš kurių jų naujieji savininkai nieku būdu negali pragyventi. Todėl sekantis žingsnis bus verstis ūkus plecininkus dėtis į kolozus. Tada "laisvi ūkininkai" pasidarys valdžios dvarų baudžiauninkais.

Panašiu būdu buvo "išspręstas" žemės klausimas Rusijoje ir kitose Stalino pagrobiose šalyse.

KUN. J. KONČIAUS PATVARKYMAI APIE BALF'Ą

"Draugas" sakosi gavęs pranešimą iš Europos, kad tenai "atskirtas BALF'o darbas ir šalpos teikimas nuo Lietuvių Raudonojo Kryžiaus".

Jau prieš kiek laiko buvo žinoma, kad kanauninkas J. Končius, BALF'o prezidentas, važinėdamas Europoje, gavo iš kažin kur idėją, kad BALF'o siunčiamų tremtinių daiktų dalinimą reikia atimti iš Liet. Raudonojo Kryžiaus rankų. Nebuvo jokių įtarimų, kad L. R. K-ius atlieka tą darbą netiksliai, arba neteisingai, bet Dr. Končius pareiškęs nepasitenkinimą, kad gavusieji pašalpą tremtiniai neparodė pakankamo "dėkingumo" BALF'ui. Paklausti, kas jiems davė tas dovanas, jie sakė, kad Liet. Raudonasis Kryžius, ir BALF'o visai neminėję.

Toks pagrindas nutraukti ryšius su Liet. Raudonu Kryžium būtų labai menkas, ir jeigu jau buvo reikalo tai padaryti, tai šita klausimą, rodos, turėjo pirma apsvastyti BALF'o direkcija arba bent valdyba. Tačiau, kaip iš to "D." pranešimo matyti, "atsiskyrimas" nuo Raudonojo Kryžiaus jau įvykdytas.

Kun. J. Končius pasitarė tik su BALF'o direktorium Europoje, p. J. Valaičiu, ir padarė patvarkymą.

BALF'o veikimui Europoje esančios plačios galimybės, pagal susitarimą su IRO:

"BALF'as gauna auto mašinas ir joms nemokamą benzina, nemokamą pašta, telefoną, tarnybines keliones geležinkelio ir per IRO iš vokiečių ūkio apmokamus tarnautojus."

Šiuo metu BALF'as turis Vokietijoje 17 iš IRO apmokamų tarnautojų ir stengiamasi tas skaičius dar padidinti.

"Darbo suprastinimui nustatyta, kad ateityje BALF'o direktoriaus Europai įstaiga gėrybes nesiųs Zoniniams Igaliotiniams, bet pagal Zoninių Igaliotinių nurodymus

S. MESKUITIS

UŽKULISINĖ AMERIKA

(Tęsinys)

Kaipu kalinė visur landžiau ir įsai mačiau mane sukrečiančius dalykus. Kalėjimo skalbykloje, kur buvo plaunami miesto liginiai ir kt. institucijų skalbiniai, nepakenčiama karštyje, viena prižiūrėtoja prievartavo dvi nėsčias kalines kiloti sunkius skalbinių ryšulius. Įnamės, permirkusios nuo čiurkšlėmis tekančio prakaito, visiškai nusikamavusios telkė paskutines jėgas eidamos nepargrūti. Pamaldų metu, kalėjimo kopyčioje pastebėjau kalines per rankas pasidavinėjančias laisčiausias. Tai, be abejo, matė ir matronos, bet jos į tai nekreipė jokio dėmesio.

Vieną naktį savo kameroje išgirdau moters riksmą. Kaip vėliau paaiškėjo, viena mergaitė, nuo praeinančio traukinio įkyrus švilpuko, išėjo iš proto. Ji staiga metėsi prie lango kišdama lauk rankas ir šaukdama: "Visi važiuoja traukiniu į namus! Palaik ir manęs konduktoriau!" Subėgė prižiūrėtojos išnešė kruviną mergaitę lauk. Aš buvau tikrai, kad ją išsiųs į bepročių ligoninę, bet apsiraukiau. Vėliau ją vėl mačiau pasivaikščiojanti metu. Be jokio tyrimo ji buvo patalpinta į atskirą vienetą. Kiekvieną kartą, kai ją išleisdavo pasivaikščiojanti, ji šaukdavo praeinančioms: "Palaik manęs konduktoriau!"

Artėjant mano "kalėjimo" pabaigai, aš pradėjau jausti savotišką susigraujimą. Aš gi nebuvau blogai traktuojama, maistas buvo geras ir darbą buvau gavusi kalėjimo vyresniosios tarnaitės kur matronų grubumas manęs beveik nepasiekdavo.

Aš pastebėjau kalinių pratinimą nervingai žiūrėti per mano pečius. Ten buvo kas nors

(gerybės) bus išsiuntinčios DP stovyklose esančioms LTB komitetams, kurie gėrybes paskirstys šalpos reikalingiems tremtiniams."

Netikėtai Liet. Raudonojo Kryžiaus eliminavimas iš šalpos dalinimo gali išsukti visokių nesuspėjimų.

Antra vertus, Liet. Raudonajam Kryžiui ištraukiama dirva iš po kojų, nors L. R. Kryžiaus svarba, kaip atstovaujantis lietuvių tautą įstaigos, yra nemenka.

L. Raud. Kryžiaus pirmininko pareigas dabar eina p. Makauskis, senas ir plačiai žinomas iš Lietuvos nepriklausomybės laikų veikėjas.

daugiau ar nieko nebuvo, kalinė instinktyviai saugojosi kitų įnamių, kurie galėjo būti žmogžudžiai, bepročiai ar nepataisomi iškrėpėliai. Šalia to dėl manęs kilo įtarimas; mano darbas kalėjime buvo neeilinis ir aš vis dar gyvenau viena. Paprastai naujosios kalinės vienumoje tegyvendavo tik apie dvi savaites, o aš vis dar tebesinaudoju savo "plienine" kamera. Atidžiau pradėjau stebėti akmenis, kuriuos kalinės nešiojosi įsirišę į nosinaites. Mano įspūdį dar padidino pasakojimas apie vieną nusikaltėlę, kuri buvusi įtartinė. Penkios susimokėjęs — kalinės pasigavo nelaimingąją, užmetė ant galvos anklodę ir tol mušė, kol ši nuostojė sąmonės. Po to ji buvo išgabenta ligininė.

Pagaliau aš paprašiau draugišką valdininką mane išleisti. Jis tai atliko paskubomis. Tą vakarą, išsirišusi iš kalinės dalinant Salvation organizacijos dovanas, civiliuose rūbuose buvau ir aš pristatyta paaiškinant, kad kaip korespondentė, iš arčiau susipažinusi su nusikaltėlių būkle galėsiu padėti iš šorės. Kalinėms atsakius nedraugišku murmėjimu, skubiai buvau išvesta iš raštinės. Išėjama, paskutiniu momentu išgirdau "karalienę" niurzgiant: "Mėgėjai ateina pasimokinti!"

8.

Kituose kalėjimuose lankiausi kaip stebėtoja ir gyvenau prižiūrėtojų skyriuje. Tikėdama, kad patį blogiausią jau mačiau, apsiraukiau. Ir kitur tais pačiais, jei net ne baisniais pavyzdžiais klestėjo jaunų moterų nusikaltimo universitetai su brutaliomis, visai sugedusiomis prižiūrėtojomis.

Mačiau iškarpytus moterų plaukus, panašiai kaip išnie-

kindami žmogų iki žemiausio laipsnio darydavo viduramžių inkvizitoriai. Viena kalėjime 40 jaunų mergaičių ir senų kriminalistų buvo sutalpinę į vieną kamara, kurios skersmuo buvo 20x43 pėdų dydžio. Prostitucijos ir žulikių ryšininkės čia turėjo galybę darbo. Dažnu atveju, besivaržydamos dėl jaunesniųjų įtakos kę ir beminėti, tai buvo kasdieninis dalykas. Čia buvo net 13, 14 m. amžiaus mergaitės kaip nepataisomų, atsistų tiesiog iš mokyklos suolo. Tikrumoje įstatymas draudė tokias jaunas čia laikyti, bet į tai niekas nekreipė dėmesio.

Kitame kalėjime, belaukiant metinio biudžeto subalansavimo, įnamės, ištisas dvi savaites, buvo maitinamos trintais vaisiais. Viena mergaitė, paduodama man valgį, kuris buvo atnešamas iš miesto restorano, iš bado apalpo. Tame kalėjime pastebėjau vieną matroną, kuri, vyro išsiilgusioms mergaitėms įgabendavo pornografinių nuotraukų, o prieš du dar papasakodavo perietos nakties savo meilės nuotykius... Viena jaunuolė neiškentusi spiovė į prižiūrėtoją: "Kada tu persikrysi su žmonių rase!" sušuko ji. To užteko. Kalinė tuč tuojau buvo išgabenta nubaudimui. Galbūt ir vienutė turėjo išpūkti savo nusikaltimą.

(Bus daugiau)

Rusai suėmė pulk. Kirsanovą

BERLYNAS. — Sovietų karo policija suėmė Berlyne pagarsėjusį pulkininką A. W. Kirsanovą, sako JAV kariškos vyriausybės laikraštis "Neue Zeitung".

Pulk. Kirsanov ilgus mėnesius buvo vyriausias sovietų valdžios laikraščio "Taegliche Rundschau" redaktorius. Biržetalo mėnesį oficialiai buvo pranešta, kad pulk. Kirsanov pasitraukė iš vokieško dienraščio vadovybės.

Liudininkai pasakojo, kad jie matę Kirsanovą sovietų policijos suimtą ir vežamą į Rusiją. Jis esą buvęs supančiotas. Kiti pasakoja, kad pulk. Kirsanov nusizudęs sovietų kalėjime Berlyne.

Savo laiku pulk. Kirsanov kelias atvejais vedė labai baurias spaudos kampanijas prieš JAV ir visas demokratines valstybes. Matyt, kad Maskva dar buvo nepatenkinta jo šmeižtais.

Clyde Lewis, veteranų komiteto, skaito Chicagoje konvencijoje rezoliuciją, kad gynybos sekretorius būtų pašalintas iš savo pareigų.

LIETUVIŲ KALBOS TURTO RINKIMAS IR STUDIJAVIMAS

Rašo PROF. VACLOVAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Didžiojoje Lietuvoje kalbotyros darbas ėjo kiek kitais keliais negu Mažojoje ir atgijo tikrai XIX a. pradžioje ryšius su bendru tautiniu lietuvių atbudimu. Didžiosios Lietuvos darbininkai, stovėdami arčiau liaudies kalbos turtų ir, be to, turėdami daug didesnį plotą bei platesnį šaltinį tiems turtams rinkti, ypatingą dėmesį kreipė į žodynines medžiagas rinkimą ir čia atliko palyginti daug didesnę darbą už Mažosios Lietuvos žodynų rinkėjų, nors ir nesugebėjo nei vieno jų žodynų išspausdinti — jie visi liko rankraščiais, kurių daugumas žuvo. Daug laimingesnis likimas buvo jų įvairiu laiku parašytų gramatikų — vis dėlto jų keletas buvo išspausdinta, bet jų mokslinis lygis buvo daug žemesnis už analoginius darbus, išspausdintus ar parašytus Mažojoje Lietuvoje, kurios rašytojai stovėjo daug arčiau prie lyginamosios kalbos mokslo raidos šaltinių ir galėjo savo darbą derinti su jos pažanga, kai Didžiosios Lietuvos kalbiniai diletantai vis tebekartoję senas atgyvenusias kalbines pažiūras.

Šioje srityje bene pirmasis darbas buvo kunigo Aleksandro Butkevičiaus — *Kalbėda Lietuvių kalbos Lenkiską Lezuwia mlylesiems Zemaycziams*, apie kurią jau 1824 m. Kajejonas Zabisas buvo pranešęs prie jo elementoriaus pridėtoje bibliografijoje kaip apie jau spausdinamą rankraštį. Bet jis išspausdintas

nebuvo. Kaip tik dar neseniai tepaaiškėjo, kad dar 1824 m. kunigas Vincentas Valmikas ši rankraštį buvo įdavęs Vilniaus lenkų cenzūrai ir po didelės kovos 1825 XII 7 buvo gavęs cenzūros leidimą spausdinti tik "išbraukus netinkamus išsireiškimus, paimtus iš Kopčinskio lenkiskosios gramatikos". Tokių sprendimų nepatenkintas, Valmikas buvo į įteikęs tai pačią cenzūrai antrą kartą. Byla dėl jos leidimo tęsėsi dar trejus metus, buvo pasiekusi net Petrapilį, bet, matyti, siuntinėjamas nuo Annošiaus prie Kaiposiaus, ir pats rankraštis dingio, juo labiau, kad įgalmiui neliko asmens, kuris būtų galėjęs juo rūpintis, nes ir pats Valmikas, atrodė, dėl savo lietuviškosios veiklos susilaukė Vilniaus katalikų dvasinės vyriausybės nemalonės, ir buvo iš Vilniaus ištremtas ir apgyvendintas Užnemunėje. Bet visai galimas daiktas, kad išlikęs rankraštis *Dykejonarius Liezuwia Lietuwiszka Su pridėimu Liezuwia Lenkiszka pagal Alfabetą trumpai aprašitas Metuose Pona 1820* yra to paties Butkevičiaus sudarytas, nors rankraštį autorius ir nenurodė. Gal būti, kad tam pačiam laikui prikritinas ir buvęs Čartorisčių bibliotekoje rankraštis *Prawidła języka litewskiego*, pasirašytas dar neatskleista slapyraide X.D.K.P.S.

Matyti, paveiktas nepasisekimo su Butkevičiaus originaline gramatika, Simanas Tadas Stanevičius (gimęs 1799 X 26 ir miręs 1848 II 27/III 10) 1829 m. pakartojo jau mums žinomą bevardę 1737 m. "Universitetas linguarum", prie kurios, kaip jau seniai išspausdintos, net ir Vilniaus cenzūra nebūtų galėjusi prikibti. Tik išspausdino kiek pakeičęs jos antraštę ir pavadinęs *Trumpu pamokiniu kalbos lituwiszkos arba žemaytyszkos*; be to, ir pats tekstas buvo Stanevi-

čiaus kiek pakeistas, pvz. jis čia visiškai išleido dviskaitą, matyti, ją laikydamas gyvojoje kalboje nebevertojama. Vėliau tas pats Stanevičius ir pats savarankiškai rašė lietuvių kalbos gramatiką ir rinko medžiagą lietuvių kalbos žodynui, kurį jau buvo sutvarkęs ligi raidės L, bet abudu tuodu darbu, jam mirus, prapuolė Gėdminaičiuose palei Švėšką, kur jis praleido keliolika savo paskutinių gyvenimo metų. Sakoma, Stanevičiaus žodynas nebuvęs labai turtingas, nes savo pabaigoje dalyje teturėjo vos 8,000 žodžių. Vėliau kiti tą žodyną priskirdavo Jurgitiui Plotieriui. Greta su Stanevičium pradėjo dar 1823 m. rašyti savo žodyną ir Kajejonas Rokas Zabisas (Nezabitauskas) (gimęs 1800 VIII 17 ir miręs 1876 IV 11), bet ir jis jo neužbaigė, nors jį vis tęsė ir iš Lietuvos nusikėlęs į Varšuvą. Ligi paskutiniojo Pasaulinio karo pirmos to žodyno rankraščio tomas, apėmusios nuo A ligi I (o pagal Baltramaitį, ligi žodžio "kantupiti"), buvo saugojamas Varšuvos universiteto bibliotekoje. Koks jo likimas po kelių Varšuvos bombardavimų ir naikinimų antrojo Pasaulinio karo metu, sunku dabar pasakyti. Dabar Vilniuje begyvendamas, Zabisas buvo parašęs ir lietuvių kalbos gramatiką — *Grammatyka žmudsko litewska z uwzględnieniem innych narzeczy litewskich*, kurią Zabisas pabaigė jau Varšuvoje 1837 m. Ji kadaise buvo Povilo Matulionies rankose, bet jos likimas irgi nežinomas. Daug didesnį garsą įgijo Dionizo Poškos (mirusio 1830 IV 30/V 12) žodynas, pavadintas *Stownik języka litewskiego, polskiego i łacińskiego*, kurį jis pradėjo rašyti 1828 III 8, bet nesusėjo jo baigti. Kadangi jis yra išlikęs, tai galėjo būti pilnai naudotais tiek savo kalbine medžiaga, tiek literatūriniais pavyzdžiais, kurių daugumą išran-

kiojo ir jau 1914 m. paskelbė Mykolas Biržiška. Bet šiuo tarpu prieš 1831 m. sukilimą vienam kunigui Kalikstui Kasakauskui (gimusiam 1794 m. ir mirusiam 1866 V 25/VI 6) tapavyko 1832 m. išspausdinti savo *Grammatyka języka żmudskiego Kłbrieda lezuwio ziamaytyszkos* (ji parašyta dar prieš sukilimą). Tačiau lietuvių kalbos tyrinėjimo ji nepastūmėjo pirmyn. Maždaug tuo pačiu laiku užsiėmė lietuvių kalbos studijomis ir vyskupas Juozapas Arnulpas *Giedraitis*. L. A. Jucevičius mini jo du tos rūšies darbus — *Milkės* (iš tikrųjų Ruigio) gramatikos vertimą, nenurodydamas į kurią kalbą tas vertimas buvo atliktas (bet, greičiausia, į lenkų, nes Giedraitis rusiškai labai menkai tekalbėdavo), kuris buvęs Giedraičio pasiūstas į Petrapilį ir ten dingęs (gal tai buvo tas pats, Kórniko bibliotekoje saugojamas, Ruigio žodynas, kurio vokiškas tekstas buvo pakeistas lenkišku), ir "Rozprawa o języku litewskim", kuri buvusi sudėta Poškos Baublyje, taigi buvusi parašyta dar prieš 1831 m. Gal būti, kad tą patį darbą nurodo ir Valančins, rašydamas, kad dar 1813 m. Giedraitis, rusų ministerio Galicino pageidavimu, "surinko žines apėję Zemaitiszką liezuwic". O gal tai buvo tas pats Milkės gramatikos vertimas? Kartais minimas šiaulių bajorų vado Anupro Liutkevičiaus lietuvių kalbos žodynas buvo tas pats Poškos žodynas, kuris, Poškai mirus, pasiūstas į Varšuvą Kabičiui, pateko keliuonėje į Liutkevičiaus rankas, o šiam mirus, į Bialozoro rankas, kuris jį grąžino Liutkevičiaus giminaičiui Feliciui Liutkytei, ištėkėjusiai už Jono Juškos. Jų sūnui Vytautui mirus, Juškienė žodyną atidavė Lietuvių Mokslo Draugijai.

(Bus daugiau)

ROKO AUGLINSKO KELIONĖ Į AMERIKĄ

Ištrauka iš Dr. Algirdo Margerio romano "Šliuptyniai"

Miela buvo Rokui Lietuvos žemėlė, nors ir neturtinga. Ir kam jis svetur keliauti, jeigu joje būtų anglies, aukso, sidabro, aliejaus ir kitokių lobių? Tuoj raustųsi į storą jos plutą ir knistų, sentų turtus. Juk darbo nesibaigė. Ir ne kartą jis apsisvertė susitraukęs vežimė, galeistaudamas ne tik savo mielos Kastelės, vaikučių, bet ir Lietuvos žemės: pievų, lankų, miškų, sodų, ežerų, upių, upelių ir tų takų, kuriais dar vaikas būdamas lankstė, kažką labai vaikiška, be galo linksma niūniuodamas, šalimais nusiskindamas gėlėse arba, aukštai pasišokęs, nusiskindamas nuo vyšnios išsirusią uogą, arba tik šiaip sau smulkia savo rankute paglostydamas gamtos žiedus ar vaisius, jais pasidžiaugdamas. Tai buvo dienos, kurias kiekvienam tik kartą tenka pergyventi! Bet jis dabar tikėjosi dar džiugesnių, dar linksmesnių dienų. Juk bene turi žinoti, kaip vaizduotė, troškimai ir viltys klostėsi ar galą?

Greitas traukinys ir dideli miestai mažai jį tedomino. Jau buvo matęs kažką labai panašaus tarnaudamas caro armijoje, kai buvo grūstas ir nugrūstas į bekraštes Rusijos gilumas. Be to, jis ir negalėjo dabar tokiais šaltais dalykais per daug domėtis, jaudintis, kai degė jo krūtinėje didelė meilė paliktai žmonai, vaikučiams ir tėvynei... Jis užsitarė, susigūžė savyje. Pakako jam tų vaizdų, kurie taip ryškiai ir gyvai atgijo jo galvoje, akyse. O tai buvo jo Kastelė, Elenytė, Antanukas, Katriutė, Jurgukas su Onyte ir du mažuliu dvynekuku. Jis, rodos, ne tik matė juos, bet ir jautė savo rankose, prie kojų, skvernų, krūtinės, veido, plaukų, ūsų, lūpų ir aplink kaklą. Jis ne kartą griebėsi už kepurės, ar nebūsimas tik nurista Jonelio su Petreliu, tų dviejų išdykėlių, mažutėlių dvynekų; suko aukštyn ūsą, manydamas, kad jis jau jūdvių pirštukų žemyn nulemtas, ar kaip kitaip pakreiptas, suveltas. Jautė ir ant savo kelių juodu besėdinčių, vis judančių, nenustygstančių ir jaunais, laimingais dienų šnektą šnekančių, smulkių, lengvų, kaip patalai oras, juokų kikenančių "ki-ki-ki, ki-ki-ki, da-da-da-da". Juk taip greitai negalėjo pamiršti, kas per mėnesius, per metus įsėdo, jaugo į jo galvą, širdį, kraują ir visą būtybę... Tik kai pasiekė jūrą, labai plačią ir galingą, nei su dangaus kraštais susirėmusią, tada jo žmonelės, vaikučių ir tėviškės vaizdai išstipro šitoje baisiai didelėje vandens karalijoje. Ir audros, banginiai, ugnis ir šv. Agotos duona atėjo jam į galvą. Persižegnojo. O lipidamas į laivą, dar kartą persižegnojo ir į kažką labai smulkiai, greitai dėstė savo lūpomis; matyti, kokią nors nežemiškųjų galybių kupiną maldele.

Rodos, nei nejuto po savim pirmųjų laivo žingsnių. Tik kai pamatė atsitraukiančius, tolstančius žmones, namus, krančią ir aukštus bažnyčių bokštus, tada buvo tikras, kad jau plaukia, žemę palieka... Persižegnojo ir šitą maldele sudėjo savo patronui šv. Rokui: "O mano patrone, šv. Roke, kursai su dievu aukštai danguje sėdi, saugok mane nuo audrų, ugnies ir veliuribų. Amen."

Tokį prašymą savo patronui šv. Rokui padavęs, jautėsi, tarsi būtų sunkiausias akmuo nuo jo krūtinės nusirėjęs, ir jo širdžiai pasidarė lengva, smagu, sakytumai pačiam laivui ant plaučių, galingų jūros sparnų. Atsikvėpė visa krūtine ir gaivino savo kraują, širdį, dirgsnius, kaulus, raumenis — visą savo gyvatą sveikatos ir tvirtybės pilnu jūros oru.

Krito Rokui į akį ir jūros grožis. "Tai, sakysiu, vandens vandenilio! Nei krašto, nei galo. Mačiau kadaise labai didelį ežerą Maskolijoje, bet kraštas buvo matyti, o čia... Kažin, ar ligi dugni sieksiančias myliosis. Kaip tie paukščiai čia gyvena?" stebėjosi jis, žiūrėdamas į būrius žuvėdų, apie laivą siūvančių ir į krančią grįžti dar neketinančių. "Kur tos baisios žuvys — veliuribos? Tur būt, jos tik vidury marių gyvena... M—h—", labai giliai į save įtraukė jis kvapą ir nutilo.

Bet kadangi laivas išplaukė pavakariui, tai jau ir saulė leidosi. Čia Rokas ir jūros grožio pradėjo stebėti, saviškai vaizduotis: "Biedna saulutė, ritasi tiesiog į vandenį! O pas mus, būdavo, gražiai už žemės krašto sau pasislepia, ir viskas. Ir ant vandens tiek, daug išstiprusiu aukso papilta! Kodėl jo niekas čia nesemia, į maišus, skrynias nepila? Bet jau anas nyksta, išnyks, išnyko", numojo jis ranka. "Ir kaip tie dangaus kraštai nenuskęsta vandenyje? Pas mus, būdavo, į kietą žemę atsirė-

mę laikosi... Ogi laivo ant vandens supimasis, tarsi mano Jonelio su Petreliu lopšys ant lingės... Joneli, Petreli!" ėmė ir sušuko jis, iš plačiosios jūros savo mintimis sugrįždamas ir atsidurdamas prie savo vaikučių, šeimelės..."

Kažkas pajudino jį už peties. Jau buvo vėlu. Nakties tamsa viską apgožė, ir joje buvo pranykusi ir saulė, ir auksas, ir dangaus kraštai, ir pagaliau pati jūra. Tik tai lėtas, švelnus vilnių teškėjimas, miegūstas kvėpavimas bebuvo dar girdimas. O Rokas miegojo nemiegodamas ir sapnavo sapnuodamas, nes tai buvo tik dienos sapnai...

Laivas gilumoje Rokas sumetė poterėlį, pro smulkiai krutancias savo lūpas atminčiai išleido vakarinę maldą ir atsigulė, šalia savęs pasistatydamas skrynėlę su šv. Agotos duona. Jūros miegas tuoj nugalėjo visus jo rūpesčius, baimę, žmonos ir vaikų pasilgimą ir spėjiojimus, kada laivą užpulsiančios "veliuribos". Stipriai užmigo.

* * *

Laivas artinosi prie Amerikos krančių dieną, apie pietus, kai saulė atsirėmė vieniems į galvas, lyg ir norėdama jas nuskaidrinti tyrąs savo spinduliais, kad jos pasiektų Naująjį Pasaulį švarios švartelės. Rokas, pamatęs žemę, nusiėmė kepurę ir persižegnojo; o kai kurios moterėlės, ypač lenkės, klaupėsi, žegnojosi ir mušėsi į krūtinę. Visi dėkojo tikrai dievui, lyg visi pamiršdami laivo kapitoną, jūrininkus ir anglis, kurios degdamos atstūmė laisvą per visą platųjį Atlantą su saulės jėga, susikrovusia į jas prieš milijonus metų. Rodos, ir reikėjo daugiausia dėkoti saulei...

Žiūrėdami į didingą Laisvės Statulą, labai aukštai iškėlusią savo galvą ir dar aukščiau dešinę ranką, kurioje ji laikė galingąjį žmogaus laisvės, pagarbos ir nepriklausomybės žibintą, visaip jie galvojo ir visaip savo siela, širdžia ar tikrai lūpomis ją sveikino. Kurie bėgo nuo politinės ar religinės nelaisvės ar tironijos, tie nesulaikė džiaugsmo asarų, kuriomis būtų mielai nuplovę šitai garbingai statulai kojas... Tiesė jai savo širdies, kraujo ir sielos ranką. Matė joje išskūnijusią tikrąją žmogaus laimę; nes tik tie tegali būti laimingi, kurie yra laisvi ir nepriklausomi. Bet kurie bėgo tikrai nuo vargo ir skurdo, tie žiūrėjo į ją, kaip vaikas žiūri į labai gerą ir visko pilną savo motiną. Jie jautė, jog jinai pasitinka juos, nepavydėdama jiems darbo, pinigų ir baltos duonos... "Čia būsimė sotūs, linksmi ir laimingi", tarė jie savo širdyje, tikėdamiesi iš jos gėrybių, pirmiau niekad nepažintų...

Bet, deja, buvo ir tokių, kuriems labai nepatiko Laisvės Statula, kam ji nei savo rankose, nei ant krūtinės neturėjo kryžiaus — to didelio visokių religijų simbolio, arba nusizeminimo, pasidavimo, klusnumo ir kančių reiškių. Jie nusiuko nuo jos veido ir akių, taip reikšdami savo nepasitenkinimą: "Dramblota merga! Kam ji tą šluotą taip aukštai iškėlus laiko?"

Pastarųjų eilėje stovėjo ir Rokas, kurio širdin ir sielą dar prie motinos krūties buvo pradėtos skiepyti nusizeminimo, klusnumo ir kentėjimo "dorybės". Ir kur nebuvo kryžiaus, ten jam nebuvo ir gyvenimo prasmės.

O aukštą New Yorko miestą Roką nei stebino, nei magino. Matęs jau buvo Maskvą Rusijoje. O didmiesčiai juk visi jie tokie: baisiai ilgas ir platus namynas, didelių ir mažų gatvių visaip suraizytas, tarsi patsai žemės veidas upių ir upelių. Dangu, gal būt, Rokas šituo didmiesčiu būtų susidomėjęs, jei būtų žinojęs, kad jo kūdikystėje jį ugdė ir jo broliai lietuviai! Tai, žinoma, daugiausia prastantai, kurie iš Lietuvos bėgo katalikų bažnyčios baisiai persekiojami; bėgo laisvės trokšdami, jos ieškodami. Tik čia jie ją ir tešurado. Bet Rokas nežinojo tikrai šviesiąją katalikų bažnyčios pusę, dėl tamsiosios niekada net nesuabejojęs. "Katalikų bažnyčia yra iš visų pusų šviesi, kaip saulė", galvojo jis ir "smertelno grieko" raktais užrakino savo galvos duris ir langus, kad ten neįsibrautų jokie abejonių šešėliai...

Prieš Roko akis atsistojo platūs vaizdų juosta, kurią jis išaudė pamatęs New Yorko gatves. Rodėsi jam, jog galybės žmonių, vežimų, arklių, tramvajų, automobilių ir aukštų mūrų gultė gula ant jo galvos, ir jis dažnai žvilgčiojo į lubas, ar tik jos negriūva... Griūti tuo tarpu negriū-

SONIA PIPIRAITE

ŽODIS ANT VANDENS

Rašiau aš vieną žodį ant bėgančios versmės,
O ant pakrantės balto smėlio žodį kitą.
Kaip tas vanduo gurgendamas, nubėgs ir laimė, nutekės;
O smėlį vėjas nupustys — nei būta, nei rašyla.

Nei būta žodžių tų, nei šitų džiaugsmo valandų,
O nei padangėje žvaigždžių sviesiųjų nesapnuota—
Nei žemė, nei vandeny, nei ore jokio ženklų neranda,
Kad būta, kad mylėta, kad svajota.

O kam tikėjai, kam savo laimę patikėjai
Tvirtumui smėlio, ištikimybęi bėgančio vandens?
Širdis kentės — o tavo dalyk blaško vėjai;
Širdis kentės — o vandenį kvatodami putodami sau nusruvens.

AMERIKA

Vėjas, lyg arklą apsižergęs, arią Michigan vandenį, glaudžia bangą prie bangos, lyg vagas pūraus arimo. Vandens masė supasi, mėlynuoja, lyg vidurdienio linų žydėjimas. Visu ežero pakraščiu, lyg karieiviai durtuvų kautynėms, vienas šalia kito rikiuojasi meškeriotojai. Gi iškeltos laivų burės baltuoja toluomoje, kaip apsnigtos laukų eglaitės.

Sustoju. Už žalios parkų juostos kyla dangoraižiai, jų langai pilni ryto saulės ir jie išrodo, kaip bičių koriai sklidini medaus.

Amerika, kokia tu graži, laisva ir turtinga šalis. Tavo rūmų bokštai plėšo audringuosius padangių debes, tavo miestų gatvės nėra pėsčiųjų keleiviu, o tik gražios gražiausios pasaulyje mašinos, kuriomis važinėja, į čia atklydę, visų kraštų ir kontinentų darbininkai.

Amerika, kokia tu esi didelė ir kokios plačios tavo žmonių laisvės. Nežinau ir niekas nežino kito tokio krašto, kur taip gražiai ir prabangiai gyventų žmogus. Tavo kalėjimai turi daugiau saulės ir duonos, kaip plačiosios Rusijos lygumos.

Amerika, koks aš laimingas ir koks didelis vargšas esu tavo žemėje. Ir dar didesnis vargšas palieku, kaip palyginu Nepriklausomos Lietuvos laisvės su tavomis.

Jul.

vo, bet jis vis dėlto jautė aiškų spaudimą, tiesiog slėgimą; ir svilo prie sėdynės, kaip sklindis prie netaikuotos keptuvės. O po žemėnis traukinys jau buvo palindęs po gilia upe, kurios labai plačioje vagoje plaukiojo šimtai laivų ir galybės žuvų, o viršų skraidė paukščiai ir šoko labai linksmą šoki giedrios dienos saulės spinduliai...

Traukinys labai staiga, tarsi į sieną atsimušęs, sustojo, visus smarkiai sukrėsdamas, bet labiausiai naujokus, kurie tokio viesuliško važinėjimo dar nebuvo pažinę. Šiurpi baimės vilnis nusirito jų gyslomis. Moterys suklykė ir žegnojosi, o vyrai griebėsi už galvų, ar jos kartais nenusirito, taip staiga mestos čia į priešakį, čia į užpakalį. Tuoj visus išleido iš traukinio ir keltu iškėlė į viršų, kur jie, pamatę dienos šviesą, visa krūtine atsiduso ir dėkojo dievui, kad ir vėl atsirado arčiau dangaus, o toliau nuo pragaro, prie kurio vartų tarėsi jie buvę nugaršti...

Visus suskirstė mažais būreliais ir sudino į traukinius, jau viršutinius, kuriais jie pasieks savo gimines, draugus ar tikėtai pažįstamus. Stambiausias būrelis atiteko Pensylvanijai, kur ir Rokas keliavo. Džiaugėsi žmogus nepasilikęs vienas — vienas svetimoje žemėje, kur tokia neapsakoma gausybė "bambizų" ir šliuptynių privisusi!

Traukinys greitai įsibėgėjo ir netrukus atsidūrė už miesto. Rokas spaudėsi prie lango, gaudydamas vaizdus ir kartu šluostydamas nuo stiklo dulkes vešliais savo ūsais. O kalnai, miškai, pakalnės ir kloniai, kuriuos gani šaltųjų bandos ir labai toli nuo viena kitos stūksojo pusplūkės fermerių (ūkininkų) sodybos, lėkė pro jo akis. Dairėsi didesnių lobių, bet čia jų niekur nesimatė. Stebėjosi, net abejoti pradėjo, ar čia jų iš viso galėtų būti tiek daug, kaip šneka žmonės Lietuvoje, kur tokia gausybė ūkių, javų ir gyvulių, o čia tik kur-ne-kur vienas kitas kėkso ir tas pats skurdžiai atrodo plikomis savo trobomis — be sodų! Ir geležinkelis, kuriuo

jis važiuoja, pamestas vieni vienam: nei sargų trobelių šalimais, kaip Lietuvoje, nei pačių sargų su žalia arba raudona gairike vienoje rankoje, švyturiu kitoje, o lūpose skardaus balso ragelių. "Nieko", atsiduso Rokas, šiek tiek atitraukdamas savo nosį nuo lango stiklo.

O traukinys vingiavo, rodos, ne per aukščiausių kalnų pašlaitėmis, galima sakyti, lėtokai, lyg ir slėpdamas nuo naujokų tą pasiutiską skubą, kuria visas šiaurinės Amerikos gyvenimas serga ir virpa, tarsi drugio krečiamas. Ir dar labiau jis sulėtėjo, kai rito per Delawaro upę, kuri skiria New Yorko valstybę nuo Pensylvanijos.

Pensylvanija! Tai nedidukas, palyginti su milžinišku šiaurinės Amerikos žemynu, plotas. Gal šiek tiek ir mažesnis už Lietuvą, o gal ir ne. Bet koks didingas savo sitorija ir nesuskaičiuojamais lobiais, kurie guli giliai po žeme ir laukia žmogaus prakaito ir kraujo... Daug daug Lietuvių reikėtų į krūvą sudėti, iki nusvertų vienos Pensylvanijos lobių svorį.

Ir dabar Rokas, nors ir labai smalsiai pro langą žiūrėjo ir atidžiai dairėsi, ieškodamas šitų lobių, vis dėlto jų nei matė, nei girdėjo, nei suodė. Prašvilpė pro jo langą medžiais apaugę kalnai, pakalnės, kloniai, upeliai, vienas kitas žvėrelis, gyvulių kaimenės ir ūkininkų sodybos — viskas, kas buvo viršuje; o kas glūdi po žeme, jis tik tada pamatys, kai užsidės angliakasio drabužius ir įsiraus giliai į žemės kevalą, kaip kurnis. Baimė, tiesa, bus labai didelė ir mirtis netoli — abidvi drauge su paslėptais lobiais, kurie išdidžiai ir įžūliai nusikvato iš jo ambicijos, silpnybės ir gyvybės... Ir ilgai laukti jam neteks, nes jo traukinys jau pasiekė tuos Pensylvanijos plotus, kur yra gausiausiai antracito klodai visoje žemėje... Jis pamatė pro langą įlūžusią žemės plutą — ismukusią su medžiais, uolomis ir trobomis. Visas susvirpėjo. Ne kartą juk buvo Lietuvoje girdėjęs, kad "anglių kasyklos užgriūva". "Tai čia... tai šitaip... užžgriūva!" jaudinosi jis, laikydamas balsą už kietai suspaustų dantų. Bet tą grovą traukinys tuoj paliko ir atsidūrė prie kitos, dar gilesnės, platesnės ir arčiau geležinkelio, kad būtų geriau matoma pravažiuojantiems. Traukinys kiek sulėtėjo, o Rokas nejučiomis, visai mašiniškai persižegnojo. "Tokia praraja!" neišlaikydamas sušuko jis ir susigėdė, kad nenuvaldo jausmų. Bet traukinys ir vėl įsismagino ir nešė jį toliau, dabar jau pro pačią anglių kasyklų šachtą, jos trobesius, užiančias mašinas ir milžiniškus kigius, lyg ir kalnus, supiltus iš uolienų, skalų ir kietojo molio gabalų, iškeltų iš požeminių urvų. Įspūdių įspūdžiai telkėsi Rokui galvoje, o jo širdis vis labiau trinksėjo krūtinėje, tų įspūdių dilginama. O vaikai, sutūpę ant aukštų gairių prie ilgo sieto, kur jie rinko nuo blizgančių anglies nublukusias uolienas, skalas ir kietojo molio gabalus, mosikavo juodomis savo rankutėmis pravažiuojantiems. Rokas nusišypsojo. Pakilo, mat, jo galvoje mintis, kad čia būtų gražaus darbo ir jo vyriausiam berniukui — jau septynerių metų Antanukui... Bet vaikai tuoj nuleido rankas ir kibo į darbą, nes sietas be perstojimo bėgo nuo jų, traukiamas besisukančių jo gahuose volų, ir nunešęs nesupėtas pagauti uolienas, skalas ir molį. Tada jie gavo barti, kam neatrinko kaip reikia, kam pražiopsojo. Jie turėjo skubėti, savo menkais pirštukais nuo bėgančio sieto nei kiek neatsilikti.

Bet pagaliau Rokas jau buvo didžiausios antracito karalijos vidury. Čia ir baigėsi ilga jo kelionė į Naująjį Pasaulį, į Pensylvaniją, į Apalašų kalnus, po kuriais jis giliai palindęs pradės naują gyvenimą sau, savo žmonai ir vaikams. Naują gyvenimą — prakaitu, krauju ir doleliais pagrįstą. Čia jo kišenės stiprės, tuks, o kūnas sumenkės, protas, gal būt, pragudrės...

Kiek teko patirti, Chicago Literatūros Draugijos Novelės Konkurso teisėjai jau baigia peržiūrėti visas prisiųstas noveles. Pranešama, kad netrukus bus paskelbtas teisėjų sprendimas.

Draugija taip pat baigia spausdinti metraščių LITERATŪRA. Mašinon jau eina paskutiniais du lankai. Iš viso metraščių turės 300 puslapių.

Metraščių dar galima užsisakyti. Jo kaina — du doleriai. Dvieji doleriai Money Orderį arba čekį prašome siųsti šiuo adresu: Literatūrai, Metraščių Administracijai 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA.

Apie konkursą ir Draugijos metraščių

Kiek teko patirti, Chicago Literatūros Draugijos Novelės Konkurso teisėjai jau baigia peržiūrėti visas prisiųstas noveles. Pranešama, kad netrukus bus paskelbtas teisėjų sprendimas.

Draugija taip pat baigia spausdinti metraščių LITERATŪRA. Mašinon jau eina paskutiniais du lankai. Iš viso metraščių turės 300 puslapių.

Metraščių dar galima užsisakyti. Jo kaina — du doleriai. Dvieji doleriai Money Orderį arba čekį prašome siųsti šiuo adresu: Literatūrai, Metraščių Administracijai 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA.

J. BŪGA

JOVARAS DŽŪKŲ DAINOSE

Noriu truputį pakalbėti apie džukų išdievintą jovarą.

Iš tikrųjų, džukai daugumoje net ir nežino, kas yra tas jovas. Kiekvienas aiškina įvairiai, vadina kitaip. Marcinkonių apylinkėse jovarą vadina jieveriū. Apie Nedzingę net jievara, Varėnoje — jievariū.

Tai kas būtų tas džukų jieveris, jievara arba jovas? Aiškinimų yra įvairių. Varėnos džukai ant senų beržų augančius amalus — grybelius 2-3 sprindžių didumo vadina jievaru. Varėniškiai jį gerbia ir, parsinešę namo, pamerkia į vandenį ir laiko dėl grožio. Marcinkonių džukai jieveriū vadina gražiai, tankiai ratu suaugusias pušų šakas, eglutę ant trumpo koto. Žmonės, norėdami apsisaugoti nuo lietaus, suslodavo po jieveriū. Jieverio negalima nuplauti. Jei jieverį nupiausi, sako, tai susuks rankas. (Marcinkony).

Dabar paliesiu jovarą iš džukų dainų pusės. Dūsmenų džukai advento dainoje — žaidime taip mini jievarą, rišdami su beržu ir amalais:

Grįskime, mergos, jievaro tiltą
Alėliuma rūtela, jievaro tiltą.
Iš ko mes grįsim jievaro tiltą,
Alėliuma rūtela, jievaro tiltą.
Berželio lapais, amalėlių šakom
Alėliuma rūtela, amalėlių šakom.

Daugiausia džukai jovarą mini ir kaip kokį didelį medį apdainuoja rugapiūtės pabaigos dainose.

Linko jovas vartuosna
Oj jovar, jovar, žaliasai.
O jo šakelės antruosna
Oj jovar, jovar, žaliasai.
O jo lapeliai languosna
Oj jovar, jovar, žaliasai.

(Alytus).

Jaunimo dainose bernėlis, besigirdamas mergelės savo turtingumu, taip parodo jovarą:

Po mano langu jovas auga
Aukso žiedeliai žydi (2 kart).

Bet mergelė, supratusi jo išpūstus žodžius, atsako:

Po tavo langu jovas auga
Baltais žiedeliais žydi (2 k.).
(Nemunaitis)

Yra dar įdomus džukų dainų variantas, kur, motinai mirus, ant jos kapo išdygo jievarėlis:

Ant motulės kapo
Išdygo jievarėlis
Su devyniom šakelėm.
O kas šakelė, aukso spurgelė
Pačioj viršūnėlėj gegutė kukavo.
(S. Kalvarija).

Toliau aiškina daina, kad čia ne gegutė, o dukrelė kalbasi su savo motina. Džukų šienapiūtės dainose mini, kad šienelį džiauna ant jievarėlio:

Visą rytelį šienelį pioviau,
O ant jievarėlio padžioviau.
(S. Kalvarija).

Dainoje, susirgusi džukė mergina prašo, kad bernėlis nuvažiuotų į Vilniaus arba Gardino miestelius nupirkti baltos liepos grabelį ant jievaro kojelių:

Kad tu nuvažiuotai
Vilniaus miestelį
Ir man įsinau pirkiai
Baltos liepos grabelį
Ant jievaro kojelių.
(Nemunaitis).

Bernėlis išklauso, nuvažiuoja į Vilnių ir, nupirkęs, parveža mergelėi baltos liepos grabelį ant jievaro kojelių.

Ypač populiarūs pas džukus buvo šie jaunimo dainai:

Tai aš nelaušiu
Bile krūmo rykstelės,
Tai aš neimsiu
Bile tėvo dukrelės.
Aš nusilaušiu
Jievarėlio rykstelį,
Tai aš paimsiu
Slauno tėvo dukrelę.
(Nemunaitis).

Tai gi matome, kas yra tas džukų jovas ir kaip jis visur statomas į garbingas vietas.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

GIRIOS AIDAS

Lietuvos miškininkai tremtyje, ištikimi tradicijai turėti savo spausdintą žodį, pasiryžta leisti miško kultūros žurnalą, vardu "Girios Aidas".

"Girios Aidas" bus lyg ir tarsi to kultūros darbo, kurį 1928 metais pradėjo laisvoje tėvynėje leistos "Mūsų Girios" ir tęsė "Biuletenis" Hanau bei "Lietuvos Girios" Freiburge, Vokietijoje, pokariniiais laikais. Jis tarnaus Lietuvos Miškininkų Sąjungos Tremtyje tikslų įgyvendinimui ir duos lektūros ir pasiskaitymų miškininkystei artimomis sritimis.

"Girios Aidas" turės šiuos skyrius: 1) miškininkystės, 2) medžioklės, 3) žuvininkystės, 4) miško ūkio istorijos bei planavimo, 5) "gamtoje bei žmonėse", 6) profesinio gyvenimo.

Žurnalas duos progos senimui iškrauti savo žinių ir patirties bagažą, o jaunimui įgusti valdyti profesinę plunksną.

"Girios Aidas" bus periodinis leidinys, kuris pasirodys 4 kart per metus. Bus spausdinamas rotatoriumi ir eis trijų lankų. Bus stengiamasi jį iliustruoti.

Atsakomąjį redaktorių pakeičia redakcinė komisija, išrinkta iš trijų asmenų. Techniniai redaktoriai yra K. Ščenulevičius ir P. Šilas.

"Girios Aido" pirmas numeris pasirodys šio mėnesio pabaigoje. Red. adr.: K. Ščenulevičius, 5604 So. Bishop St., Chicago 36, Ill.

Iš žemaičių padangės

Žemaičių Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 16 d. Hollywoodo svetainėje.

Susirinko gražus būrelis klubo narių ir rimtai svarstė klubo reikalus. Į klubą įstojo 5 nauji nariai. Buvo pranešta, kad yra mirusi klubo narė Satera Chesta. Klubo nariai pagerbė ją atsisojimu.

Pikniko, kuris įvyko rugpjūčio 13 d., rengimo komisija perdavė \$200 pelno. Gražu, ar ne? Ačiū komisijai (Antanui Lukošui, Puodžiukui ir Marcellai Norkus) ir darbininkams, kurie taip nuosirdžiai dirbo.

Klubų valdyba pranešė, kad prie 12 metų klubo gyvavimo sukakties vakaro sparciai rengiamasi. Yra išnuomota Chicago Lietuvos Auditorija, 3133 So. Halsted St., gruodžio 3 dienai ir Ben Pavio orkestras, taip pat sudaryta raštiška sutartis

su "Birutės" chorą, kuris atliks vakaro programą. Pirmoji programos dalis bus operetė "Sveikam ligos neįkalbėsi", o antroji koncertinė.

Pirm. Steponas Narkis

Savanoris kūrėjas

Teodoras Papartis (2548 W. Marquette Rd.) yra Lietuvos savanoris kūrėjas, attingai dalyvavęs kovose už Lietuvos Nepriklausomybę ir kovos laukiose praradęs koją, taigi invalidas.

Kadangi visi Lietuvos laisvės kovotojai savanoriai kūrėjai, tapę invalidais, negalėję naštą savo krašto žmonėms ant sprando, o visi amato pramokę dirbo, tai tuo gražiu papročiu T. Papartis verčiasi čia Chicagoj apsigyvenęs. Jis turi batų dirbtuvę, verčiasi vidutiniškai.

Lietuvų savanorius kūrėjus amatininkus plačioji visuomenė paremdavo savo užsakymais. Tenka laukti, kad ir Chicagoj lietuvių visuomenė sužinotų, kad Teodoras Papartis yra Lietuvos laisvės kovotojas savanoris kūrėjas invalidas, taip pat savo užsakymais jo dirbtuvę parems.

Literatų diskusijos

Šį šeštadienį, rugsėjo 2 d., 7 val. vak. Tremtinių Namuose, 1 aukšte, 2244 W. 23 Pl., įvyks ta Chicagoj Liet. Rašytojų Klubų susirinkimas, kuriame bus nagrinėjami "Sumanymai mūsų literatūros padėčiai pagerinti". Po pagrindinio šia tema pranešimo kiekvienas galės laisvai pasisakyti, pateikti naudingų siūlymų, kuriuos galima būtų realizuoti. Valdyba kviečia atvykti tiek Liet. Rašytojų Draugijos narius, tiek ir visus kitus kultūrininkus, kurie domisi literatūros klausimais.

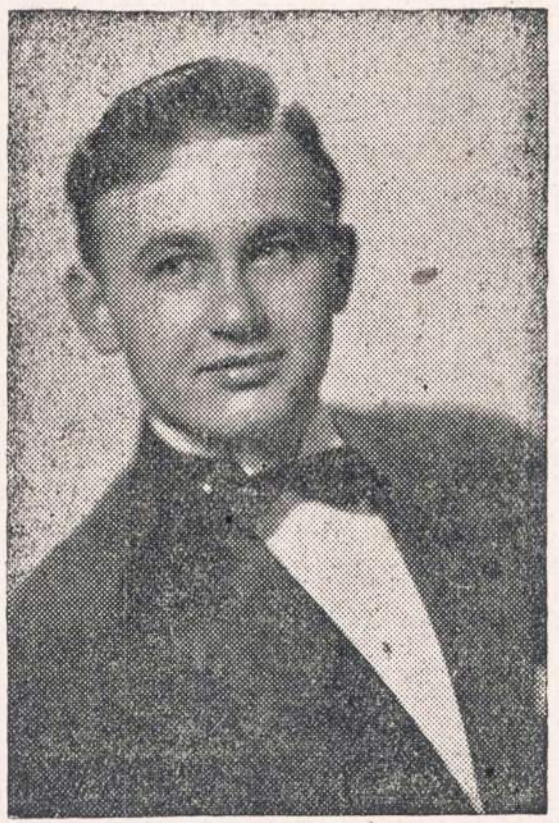
Meninis sporto vakaras

Ateinantį šeštadienį, rugsėjo mėn. 2 d., Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Pl., Chicagoje, įvyks iškilmingas Cicero Lietuvių Sporto Klubo "Tauro" vienerių metų gyvavimo sukakties paminėjimas su oficiale bei menine dalimi. Meninę dalį atliks dainininkai — solistai, Linksmųjų Brolių kolektyvas, neseniai iš Brooklyn atvykę akt. A. Škėma ir kt. Po programos bus smagūs šokiai.

Minėjimo pradžia 7:30 val. vak. Salė bus atidaryta nuo 6:30 val.

Visi kviečiami atsilankyti, tuo paremiant gražias Cicero LSK "Taurus" pastangas budėti sporto ir tautiškumo sargyboje.

George F. Rudmin

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
3319 So. Lituania Ave.
CHICAGO 8, ILL.
Tel. YARDS 7-1138-1139
Patarnavimas mieste ir už miesto ribų.
(Aš perėjau p. Stanley P. Mažeikos koplyčią Bridgeporte).

Alexandria, Va. — Seržantas G. S. Souris atsisveikina su savo 14 mėnesių dukrele Brenda. Jis žygiuoja į stotį, iš kur išvyks tarnauti į priešiekutinį batalioną.

ENZIS JAGOMASTAS

Minint Jagomasto vardą daugelis tuojau prisimins jo "Lietuviškas Kalendas". Jos buvo randamos kiekvieno prūsų lietuvių šeimoje. Dar Naujiesiems Metams neprasidėjus, šeimyna nekankintai laukdavo, kada ištis parvės iš miesto naujas kalendoras. Jose būdavo pasakojimai, apmąstymai, patarimai ir paveikslai. Tačiau, ar Jagomastas mums tik kaip kalendorų leidėjas pažįstamas? Kokie kiti jo nuopelnai prūsų lietuvių labui ir koks jo likimas?

Enzis Jagomastas tilžiškiams jau prieš pirmąjį Didįjį Karą buvo gerai pažįstamas kaip susipratęs lietuvis. Jis buvo veiklus lietuviškų draugijų dalyvis. Su Stikloriumi, Kiošiu, Simonaičiu bei kitais Jagomastas gyvai dalyvavo lietuviškuose parengimuose bei draugijų ir giedotojų šventėse. Šalia to, Jagomastas turėjo pasistatęs dar kitą labai svarbų uždavinį: aprūpinti Prūsų Lietuvos lietuvių lietuviškomis knygomis ir laikraščiais. Tam užsimojimui jis įrengė Tilžėje, Aukštoje Gatvėje savo spaustuve "Lithuania". Laiko bėgyje Jagomasto spaustuve išleista arba spausdina daug visokių lietuviškų knygų. Be pamokslų knygų "Miškininkų" bei dvasinio ir pamokančio turinio knygelių plačiai skaitomas Jagomasto redaguojamas "Naujasis Tilžės Keleivis" ir jau minėtos kalendros. Šiame darbe sūnus Dovas, dukteris Vilmantas (Mecklenburgeris) buvo Jagomasto nepailstami padėjėjai.

Nors Jagomasto spausdintas žodis buvo be kiršinio ir propagandos, tačiau jis gyveno didžioje baimėje, kad greitai laiku vokiečiai gali uždaryti jo spaustuve. Todėl Jagomastas džiaugėsi kiekviena diena, kurioje jis galėjo pasidaryti savo tautiečių labui.

Tačiau hitlerininkai pradėdavo jį šauksmu: "Rottel aus was litauisch ist!" (išnaukinkite kas yra lietuviška), puolami prūsų lietuviai ir visa, kas lietuviška. Neaplenkiamas ir Jagomastas. Jam ir jo darbui uždėdami visokie suvaržymai.

Kaip giliai tokie įvykiai paveikė Jagomastą, matome iš jo prašymo, kai jis po savo paskutinio apsilankymo Lietuvoje, atsisveikindamas ir braukdamas asaras kreipėsi į Didž. Lietuvos lietuvius: "Broliai, nepamirškite mus mūsų didžioje bėdoje." Raminomės kaip galėjome, rašo vienas iš atsisveikinimo dalyvių.

1940 metais uždraudžiamas "Nauj. Tilžės Keleivis". Tais pačiais metais uždaroja jo "Lithuanijos" spaustuve. Ribentropas, pardavęs Lietuvą rusams slapto susitarimu, įstamia lietuvių į didelį vargą.

Dabar hitlerininkai džiaugiasi galėsią pakankinti ir prūsų lietuvių, atiduodant juos nežinomam likimui — bolševikams. Po nauja, nacių tais laikais labai mėgiama parole: "Aus dem Regen in die Traufe" (suprask — "iš lietaus į tvenką"), prūsų lietuvių darbuotojai, tarp jų ir Jagomastas su šeima, turi atsiverti — ar važiuoti į bolševikams atiduotą Lietuvą, ar eiti į KZ-tą. Suspaustomis širdimis 1941 metais, kovo mėn. Jagomastai apleidžia savo mylimą tėviškę ir išvyksta į Didž. Lietuvą. Kaip kiti lietuviai, taip ir Jagomastai turi pergyventi sunkius bolševikų laikus Lietuvoje.

1941 metais vokiečiams užėmus Lietuvą, lietuviai iš pradžių kiek atsikvėpė. Atsikvėpė ir Jagomastai, bet neilgam. Staiga vienas baisus Tilžės hitlerininkas sužino, kur Jagomastai gyvena. Tuojau visas jų būrys 1941 m. rugpjūčio 23 d. įsiveržia į Jagomasto butą ir suima visą Jagomasto šeimą. Tada Jagomastas, jo žmona, sūnūs, dukteris ir žentas Vilmantas hitlerininkų sušaudomi.

"Nors amžlį jau turiu, bet dar gyventi norėčiau. Yra kas prisiminti, tiktų viską aprašyti, kad kitim liktų... Bet ar pasiseks?", taip jau esant Lietuvoje kartą išsitarė Jagomastas. Deja, kaip matome, tai jam Aukščiausiojo nebuvo suteikta.

Nors ir tos didvyriškos prūsų lietuvių šeimos nei kapo vietos nežinome, tačiau jo vardas bus visuomet garbingai minimas prūsų lietuvių istorijoje. Visi Jagomastai, neišskiriant ir senutės motinėls, kuri turėjo mirti už tai, kad norėjo būti ir išlikti lietuvi, parodė kaip reikia mylėti ir būti ištikimam savo tautai ir kalbai. "Keleivis" (Vokietija)

Suvažinėjo

Žymaus verslininko ir namų savininko Namon, 4312 S. Lake Park Ave., rugp. 30 d. Western Ave. suvažinėtas vyresnysis sūnus. Šiandien įvyksta jo laido tušės.

—Masan fronto ruože komunistai atėmė iš amerikiečių vieną viršukalnę, bet už kelių valandų juodukai ir vėl ją atsiėmė. Minėtas kalnas vadinas Kovos Kalnu, nes jis jau 8 kartus ėjo iš vieno rankų į kitas.

—Malik manė, kad JAV nesutiks svarstyti Kinijos komunistų skundo. Jis nustebo, kai Warren Austin sutiko prašyti jį į dienotvarkę. Pirmu dienotvarkės punktu yra pasiūlymas pasmerkti Korėjos komunistus.

Pirkite tose krautuvėse, kuriuos garsina "NAUJIENOS"

Bridžportiečių dėmesiui

Dalyvaukite BALF susirinkime šį vakarą

Visiems geriems lietuviams yra žinoma, kad BALF'as rengiasi prie vajuos ir viešosios rinkliavos, kuri įvyks rugsėjo 15 d. Bridžportiečiai visados labai gražiai pasirodė šiuose šalpos darbuose praityje ir nėra abejonės, kad ir šio meto rinkliavoje jie nenorės užleisti savo garbingos vietos kokiai naujajai kolonijai. Todėl šį vakarą kviečiami visi šios kolonijos lietuviai dalyvauti susirinkime, kuris įvyks šv. Jurgio parapijos svetainėje, kaip 8 valandą vakare. Tikslas susirinkimo susipažinti su vėliausiomis žiniomis apie tremtyje pasilikusius brolius ir seseris ir, svarbiausia, registruotis kalbamajai rinkliavai rugsėjo 15 d. Atlikime tą mielaširdinę darbą iki galo, įdant mūsų sąžinės būtų ramios, kad neatsisakėm pagelbėti taip sunkiai vargstantiems lietuviams. NMG

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

MOKYTOJŲ DEMESIUI

Šių metų rugsėjo mėn. 3 d. 4 val. popiet šaukiamas Mokytojų Sekcijos susirinkimas Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Place (arti Western Ave.). Darbotvarkė: mokslo metų pradžia, vaikų teatro, laikraščio ir kiti reikalai.

Prašome kolegas mokytojus būtinai į tą posėdį atvykti, nes keliame klausimus laikomose skubiais ir svarbiais. Mok. Sekc. valdyba tikisi, kad šiame posėdyje pasirodys ir naujai atvykusieji mokytojai, kurie dar nespėjo sekcijoje išregistruoti.

—Sekcijos Valdyba.

MARQUETTE PARK TREMTINIŲ ruošia linksmą susirinkimo vakarą šiu metų rugsėjo 2 d., šeštadienį, 7 val. vakaro, Marquette Parko parapijos salėje.

Programą atliks Marquette Parko vasarinės mokyklos mokiniai, vad. mokyt. Pipiraitės-Jasinevičienės.

Vėliau šokiai prie lietuviško bufeto. Įėjimas laisva auka mokyklos naudai.

Kviečiame visus tiek naujusius, tiek senuosius ateivius lietuvių gausiai dalyvauti.

—Tremtinių apylinkės ir tėvų komitetai.

Našlių ir Našliukų Draugiško Klubo susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 1 d. Valdyba kviečia visus narius atsilankyti. Išgirsite komisijos pranešimą. Susirinkimas įvyks adresu 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

—J. Zaura, rašt.

LOVEIKIS

Sinčiam Gėles Telegramų ir Vėsių Pasaulio Dailis
KVIETININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlės dvelvestuvių, bankietų, laidotuvių ir dëlkitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS

(PUTRINANTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukit: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putrinant) 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9020.

URBA

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Prospect 6-0099 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse rasime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. Yards 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas Lafayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicagoj
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.

TEL. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

710-WEST 18th STREET

Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNS

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673

2314 WEST 23rd PLACE

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

Phone YARDS 7-4908

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

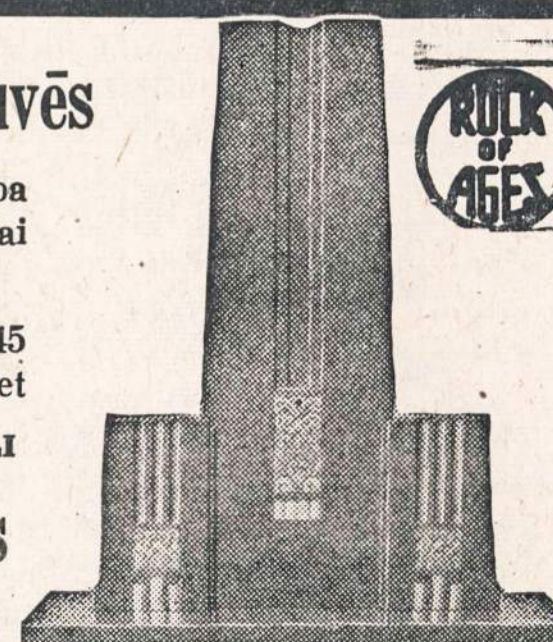
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomėi

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

GENOCIDO DIENOS MINĖJIMAS PASAULY

(ELTA) Birželio 14-osios — tautužudų dienos minėjimas praėjo su dideliu pasisekimu. Elta pasiekė žinios iš įvairių vietų (toli gražu ne iš visų), kaip visa tai vyko. Dalį medžiagos pateikiame savo skaitytojams.

Vokietijoje

Münchene, Werner kareivinėse, lietuviai drauge su latviais suruošė specialų minėjimą, kuriame dalyvavo netoli 1,000 asmenų. Schw. Gmündo stovyklos gyventojai pasiuntė Vakarų pasaulio didiesiems vyrams specialias rezoliucijas. Neustadto lietuviai, drauge su kitais pabaltiečiais, suruošė minėjimą, pamaldas, kurias atlikė vokiečių kunigai ir pasakė pritaikytus pamokslus. Po minėjimo tremtiniai pabaltiečiai organizuoti perėjo miestą, nešdami priešbolševikinius transparentus. Minėjime dalyvavo daug vokiečių visuomenės ir spaudos atstovų. Memmingeno stovykloje minėjimus suruošė lietuviai su latviais. Lebenstedte genocido dieną minėjo čia gyvenantieji iškryninguotieji lietuviai. Bamberge minėjimą suorganizavo Vytauto Didžiojo vardo sargybų kuopos Nr. 4204 vyrai, kurių daugumą sudaro lietuviai; vadovavo kuopos vadas kapt. Aleksandras Siliūnas. Tą dieną kuopos vyrai protesto ženklą badavo. Sutaupytas maistas persiustas Berlyno gyventojams, drauge su specialiu raštu vyr. burmistrui Dr. Reuter. Pasiųsta speciali rezoliucija Pabaltijo tautų laisvės reikalui EUCOM'ui. Šį pabaltiečių žygį gražiai paminėjo laikraščiai "8 Uhr Blatt", "Fränkischertag", "Neues Volksblatt" ir kt.

Daugelis vokiečių laikraščių atspausdino pabaltiečiams palankių straipsnių. Didžiausias dienraštis "Die Neue Zeitung" VI.16 d. Nr. 141 d. str. "Baltischer Rat gedenkt der baltischen Freiheitskämpfer" iškėlė Pabaltijo kraštų kovotojų nuopelnus.

Brazilijoje

Rio de Janeiro lietuviai tautužudų dieną paminėjo dviem atvejais: Birželio 14 d. devyniuose sostinės dienraščiuose, kuriuose buvo pasiųsta trijų Pabaltijo tautų visuomenės pareiškimai apie rusų vykdomą genocidą. Pareiškimai pasirodė laikraščiuose, o kai kurios redakcijos prirašė nuo savęs daug užuojautos pareiškimų. Vienas rimčiausių sostinės dienraščių "Correio da Manhã" Pabaltijo tautų kancionas paskyrė vedamajai, pavadintai "O Baltico". VI.18 d. S. Cruz dos Militares bažnyčioje iškilmingas gedulingas pamaldas

atlikė kun. Janilionis, asistuojant kan. Joao Carneiro ir monsinjorui Frederico Prellwitz. Specialų palaiminimą suteikė čia atvykęs vyskupas Dom Pedro Massa, kuris pasakė ilgą kalbą, linkėdamas lietuviams, kad jų gedulo diena netolimoje ateityje virstų pergalės ir triumfo diena. Tą pačią dieną suruoštas minėjimas, kurio metu pasiųstos specialios rezoliucijos Brazilijos prezidentui Dutrai, prezidentui Trumanui, UNO, Tarptautiniam Raud. Kryžiui ir kt. institucijoms.

Urugvajuje

Urugvajaus lietuviai šią dieną paminėjo su ypatingu ryžtingumu. Šiuo reikalu atspausdintas ispanų kalba specialus atsišaukimas "Protesta lituana, contra genocidio". Atsišaukimai išsiuntinėti visoms įstaigoms, ambasadoms, labdarinngoms institucijoms, visiems parlamento nariams, spaudai ir šiaip jau žymesniems visuomenės veikėjams. VI.11 d. suruoštos specialios pamaldos už genocido aukas, kurias atlikė kun. St. Grigaliūnas, pasakydamas jautrų pamokslą ir perskaitydamas ištisai VLIKo atsišaukimą. Birželio 14—15 d. d. viršum Lietuvos pasiuntinys plečė savo gedulo šydu perrista Lietuvos vėliava. Per vieną didžiausių radijo stočių perduota speciali programa. Ši stotis jau prieš tai kelius kartus įspėjo klausytojus apie genocido dieną. Minėjime gausiai dalyvavo vietos lietuvių visuomenė. Pasiųsta telegrama JT gen. sekr. p. Trygve Lie, prašant imtis iniciatyvos, kad TSRS sustabdytų genocidinius veiksmus Lietuvoje.

Prancūzijoje

Paryžiuje gyvenę lietuviai tautužudų dieną paminėjo gedulingu pamaldom. Rytų Prancūzijos lietuviai, kurių čia priskaitoma iki 300, minėjimą suruošė Strasbourgo mieste. Kalbėjo K. J. Krivickas. Kai kurie lietuviai nepagailėjo laiko ir lėšų atvykti keletą šimtų kilometrų. Vietos dienraščiai "Le Nouvel Alsacien" ir "Les Dernières Nouvelles d'Alsace" atspausdino užuojautos straipsnius, iškeldami sovietų neteisėbės Lietuvai. Eilė mažesnių minėjimų suruošta ir kitose vietovėse, kur tikslai gyvenę šiek tiek lietuvių.

D. Britanijoje

Pabaltijo Taryba Londone suruošė bendrą sukakties minėjimą (taryba atstovauja 35,000 Anglijoje gyvenančių pabaltiečių). Minėjime dalyvavo apie 900 pabaltiečių ir anglų. Pirmininkavo Major E. Beddington. Prezidiuman pakvies- ti Pabaltijo kraštų ministrai Londone. Kalbėjo pabaltiečiai ir anglai. Britų spauda "Daily Telegraph", "The Times" ir kt. labai jautriai atsiliepė apie pabaltiečių nelaimę. Spaudos agentūra "The Press Association" išsiuntinėjo visiemis pasaulio laikraščiams specialius pranešimus. Eilė minėjimų įvyko ir kituose miestuose.

Belgijoje

VI.18 d. Belgijos lietuviai suruošė specialų sąskrydį Lieže. Gedulingas pamaldas atlikė latvių katalikų vyskupas Slo-skans, pamokslą pasakė kun. J. Dėdinas. Minėjimo metu ilgesnė kalbą pasakė Belgijos senatorius J. Hanquet, advokatas, nuosirdžiai kalbėjo kunig. sen. prof. Meunier, Pulk. Squadrili (amerikietis, buv. Belgijos konsulas Lietuvoje inž. Hunebelle, italų, ukrainiečių, vokiečių, lenkų atstovai. Belgų spauda labai plačiai šią dieną paminėjo. Laikraščiai "La Libre Belgique", "La dernière Heure", "La Meuse", "Gazette de Liege" ir kt. atspaus-

Nelaisvėn patekusieji

Nelaisvėn patekusieji šiaurės Korėjos kariai. Jie manė, kad Amerikos kariai žiauriai su be-laisviais elgīs, bet įsitikino, kad baimė nėra jokio pagrindo.

dino straipsnius. Nutylėjo tik kairioji spauda.

Švedijoje

VI.19 d. Stockholme bendrom estų, latvių ir lietuvių pastangom buvo suruoštas didžiulis protesto mitingas. Kalbėjo prof. Birger Nerman (Švedija), ministeris August Rei (Estija), ministeris Feliks Cielins (Latvija), p. Vl. Žilinskas (Lietuva) ir prof. Elis Hastad (Švedija). Plačiai paskleista specialiai atspausdinta susirinkimo protesto rezoliucija.

JAV-bėse

Išpūdingiausią minėjimą suruošė Chicagos lietuviai. Lietuvos konsulas P. Daužvardis apibūdino bolševikų moralę ir jų vykdomą tautužudą. M. Mackevičius išreiškė pasiūlymą, kad Amerikos valdžia pašalintų genocidinius veiksmus. Pasiųstos protesto rezoliucijos. Waterburio lietuvių tremtinių draugija atspausdino ir išsiuntinėjo įtakingiems Amerikos vadovams specialius raštus Lietuvos laisvės reikalui. Beveik visose vietovėse, kur yra lietuvių kolonijos, suruošti minėjimai.

Ir JAV-bių spauda bei radijas nebuvo abejingi. Lietuvos vardas ir TSRS vykdomas genocidas dar kartą plačiai nuskambėjo šiame krašte.

Austrijoje

1950.VII.15 d. LINZ/D. Austrijos lietuvių Tarybos iniciatyva buvo suruoštas protesto mitingas prieš SS vykdomą tautužudą Lietuvoje ir kitose pavergtose tautose. Atitinkama protesto rezoliucija buvo kreiptasi į JAV valdžią, prašant padaryti galą kruvinai tautužudai Lietuvoje ir kitose SS pavergtose tautose. Tame pat mitinge visu griežtumu pasmerkti tie lietuviai, kurie bet kurioje pasaulio vietoje, talkininkauja raudonajam terorui.

Italijoje

Romos lietuviai birželio 14 dieną susirinko Sv. Kazimiero kolegijoje. Pamaldas atlikė

prel. M. Krupavičius. Posėdį tvarkė kun. Pavalkis, kalbėjo min. Lozoraitis, prel. Krupavičius, p. Sidzikauskas ir p. Brazaitis. Minėjimą labai plačiai aprašė "Osservatore Romano".

Šveicarijoje

Minėjimas buvo atkeltas į birželio 19 d. ir suruoštas Žüriche, į kurį atstovai buvo atvykę ir iš Berno. Dalyvavo taip pat grįžtanti iš Romos VLIKo bei Vykđ. Tarybos delegacija. Pirmininkavo p. Augėvičius.

Svarbi paskaita

Temoje: KRISTAUS DIENA, kalbės S. Beneckas. Ar žinai, kad dabar Dievas šaukia viso Pasaulio Tautas ant Teismo; bus tai darodys iš Šv. Rašto. Ateikite, girdėkite, ką Pranašai parąšė mūsų laikams. (Ap. Dar. 17: 31).

Paskaita įvyks Nedėlio, rugsėjo 3 d., 3 val. po pietų, svetainėje C. S. P. S., 4758 S. Honore Street.

Taipgi įvyks toj pačioj vietoj 3 dienų konvencija. Prasidės Subatoj, rugsėjo 2 d., 2:30 val. po pietų ir tęsis Nedėlio ir Penedėlyje, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Kviečiami visi atsilankyti. Įžanga laisva, kolektyvū nebus.

—Šv. Rašto Tyrinėtojai.

AUGSBURGIEČIŲ TREMTINIŲ DEMESUI (iš Haunstetteno ir Hochfeldo stovyklų).

Šių metų rugsėjo mėn. 2 d., šeštadienį, Marquette Parko parapijos mažojo salėj, tremtinių ruošiamo vakaro metu, ruošiamas augsburgiečių susibūrimas prisiminimui praleistų dienų stovyklose.

Bus bufetas, muzikos, šokių. Kviečiame visus augsburgiečius su svečiais gausiai dalyvauti.

—Iniciatoriai.

"NAUJENOS" — neisemiamas žinyro ir išimtinės sakinės. Skaityti te jss ir kitus raginkite skaityti.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.
JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

SAVAITRAŠTIS

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"
U. S. A. metams kainuoja
Galima išsirašyti per "Naujienas" arba tiesioginiai, adresuojant:

Du doleriai
"A. L. Balsas"
Casilla de Correo 303,
Buenos Aires, Argentina.

MALIAVA
SIENOM POPIERIS
Šepečiai ir Reikmenys
Pilniausias stakas Bridgeporte
DUPONT'S DUCO
ENTERPRISE
ELLIOTT'S
Taisgi kopėčios, sienoms popieriai, įnagiai, VARNISAI, valymui medžiagos, vaškai ir kt.

BRIDGEPORT
HARDWARE AND
PAINT STORE
(The Stanmat Corporation)
3214 SO. HALSTED STREET
Chicago 8, Ill.
CALUMET 5-4667

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez.: 3241 W. 66th Place
Phone RRepublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WATERfall 8-3060
Prima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm., pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PULman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRUnswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepė virstumiai telefonai, saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj, pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. HILtop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tikslai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Trumpų ir rytus nuo California
Tel. Yards 7-7772

DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL.: 2—5 ir 6—8, Šeštad. 2—4 p.p.
Tel. ofiso OL 2-3652, rez. YA 7-8283

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel.: DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir seštadieniais; ketvirtad. ir priešpiet tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Resid. Tel.: VIRginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir Šeštad. vak. uždaryta.

7—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—PENKTADIEN, RUGSBJO 1, 1950

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Rezid. Telefonas VInneces 6-3900

Emerg. Tel. KEDzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road

ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3—5 v. v. trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS - CHIRURGAS
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: Commodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų Trečiad. ir Sekmad.

KITATAUCIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatsiliepė saukite Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDZIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDZIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsikimšusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydymo o s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsie ramiai miegoti nak- tį. Vartokite jas taipgi nuo skau- džių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA- SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, su- stabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarpširdžių. Jos yra tinkamos var- toti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išvirsnių ir los il- gu. LEGULO Oint- ment suteiks jums pa- galbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chi- cagoje ir apylinkėse arba atsisiųskite money order iš:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pir- mos rūšies su mo- derninėmis užlaido- mis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4-5883-40

Pas Budriką jus geriau nu- pirsite (baldus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių iš- dirbysčių, Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt.

Elektrikiniai šaldytuvai, Tele- vizijos setai, Skalbiamos ir pro- syjimo mašinos, Siuvamos ma- šinos, Rašomosios mašinėlės, Jewelry ir kitkas.

JOS. F. BUDRIK,
Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. sto- ties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.

SOPHIE
BARCUS
RADIO VALANDA
IS STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penk- tadienio nuo 8:45 iki 9:30 rytu. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos
Tel.: HEMlock 4-2413,
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

BAIKITE SAVO KANČIAS
arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, ku- rios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra re- tos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2— (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthrits bei lumbago daugelio dėkingų žmo- nių.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17— (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Ar- bata teikia greitus rezultatus skilvio ligose, Pukiai liuo- suoja vidurius, juos sunuomuoja.

STANIS Analgesis SALVE — (\$1.00) — duoda STEBETINUS rezultatus.

Atsiekite arba atsisiųskite "money order". Gaunama geresniose ap- tiekiose ir Wieboldt krautuose.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 10.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS"
AR ŽINOTE, kodėl vieni ji giria, kiti keikia, bet visi mėg- sta ji skaityti?

Net ir kunigai pasislėpę ji studijuoja, nors savo parapir- jonims draudžia ji į rankas pa- mti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepa- taikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmonių mulkintojus ir ap- gavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių pa- tarimų, pamokinių, gražių eilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams
Adresas toks:

"KELEIVIS"
636 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

TREMTINIAI! METAS PADETI SAVO PAVERGTAI TĖVYNEI!

NEW YORK (LAIC) — 1940-1950 metų įvykių Lietuvoje stebėtojai šiuo metu gali pagelbėti savo pavergtai tėvynei, pristatydami atitinkamus įstaigoms savo notarizuotus (po priesaika) pareiškimus (4-osė egz.) apie asmeniškai stebėtus ir patirtus iš maskolių pusės persekiojimus, kančias ir trėmimus.

Amerikos Lietuvių Tarybos įstaigos — 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. ir 233 Broadway (kambarys Nr. 3012), New York 7, N. Y. — mielai gelbės asmeniškai atsilankantiems pareiškėjams angliškai surašyti tekstus. Lietuviškai rašyti, bet notarizuoti, pareiškimai irgi siųstini šioms įstaigoms.

Lietuvos Konsulatai, ALT skyriai ir tremtinių organizacijos irgi mielai pagelbės įvykių liudininkams tiksliai surašyti faktus su reikalingomis smulkmenomis apie įvykių vietą, datą ir su raudonojo teroro aukų pavardėmis. Žinios yra reikalingos Lietuvos bylos dokumentacijai.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Šaukia liudyti ir policiją

Senato nusikaltimo tyrinėjimo komisija pašaukė liudyti ir du policijos kapitonus: Thomą Harrison ir Louis Klatzco. Jiem pakvietimai buvo pasiūti per policijos viršininką Prendergast, kuris pareiškė, kad pašauktieji kapitonai tikrai stosią liudyti.

Harrison yra naujas komanduojuojas Chicago Ave. distrikto, kuris neseniai plačiai buvo minimas vietinės nusikaltimų tyrinėjimo komisijos sesijos posėdyje, o Klatzco — Filmore distrikto. Bus pašaukta ir daugiau policijos atstovų.

Pašauktieji liudyti kapitonai turės atsinešti bankų kvitus, čekius, pajamų mokesčių gražinimo dublikatus ir kitus dokumentus. Šios rūšies dokumentus turės parodyti ir kiti liudytojai: visuomenės pareigūnai, politikai, gemblininkai, verslininkai ir t. t. Pašaukti komisijai liudyti 24 vardo demokratų vadai Elrod ir didžmilijonieris ir viešbučių savininkas bei bankininkas Sax. Tuo tarpu tik Capone's bendrininkų nesurandama.

Nors nusikaltimų tyrinėjimo komisija jau čia, bet Chicago arklių lenktynių lažybų bizniečiai savo darbą varto lyg niekur nieko.

Veteranai prieš administraciją

Užsienio karų veteranų suvažiavimas Chicagoje priėmė rezolucijas, kuriose reikalaujama pakeisti valstybės ir karo sekretorius, taip pat ir atsakinguosius jų priklausančius pareigūnus.

Iš 16,000 konferencijos dalyvių balsavime dalyvavo apie 3,500. Tik vienas kitas balsas pasisakė prieš rezolucijas, nes jiems jos esančios "politiku" sumanytos. Rezolucijų priešininkai pareiškė, jog rezolucijos turinčios patarnauti respubliko-

nių partijai; o dėl politinių klaidų esą atsakingi ne vieni administracijos pareigūnai, bet mes visi esą daugiau ar mažiau kalti.

Neleistini dalykai kalėjime

Prokuroras Boyle įsakė ištirti įtartinus reiškinius, vykstančius apskrityje kalėjime. Buvo patirta, kad papirkti sargai apriūpindavo kalinius likeriu, narotikais ir net leisdavo jiems pasimatyti su moterimis privačiuose kambariuose.

Kalbės Trumanas

Penktadienį 9 v. v. (Chicago laiku) prezidentas Trumanas kalbės per radiją. Jis per visas didesniausias stotis padarys "pranešimą tautai", paliesdamas Korėjos karą ir namų frontą.

STOJA KARIUOMENĖN 3 BŪRYS

Iš Chicago 3 priimtųjų į kariuomenę būrys, 359 vyrai, turės prisistatyti rugs. 20 - 22 dd. Tuo būdu iš viso su tuo susidarys iš Illinois 1,612 suma. Rugsėjo mėnesiui valstybės kvota yra 3,110.

PAŠAUKTI VEDUSIEJI GRAŽINAMI

Chicagoje buvo pašaukti į kariuomenę vykti ir du vedę vyrai. Bet paaiškėjus, kad juodu vedę, buvo atleisti nuo pareigos eiti tarnauti į kariuomenę.

Pasirodo, kad jiems šaukimai per klaidą buvę įteikti. Komisijai raštinės tarnautojai neapsidirbą, negalį visų dokumentų sutikrinti.

PROKURORAS TYRINĖS

Prokuroras Boyle tyrinės adv. Gayle pajamų knygas. Kaip buvo rašyta, Miss Kalma sakė, jog iš \$3,250 sumos, kurią ji turėjo gauti už sužeidimą, adv. Gayle paėmęs \$1,350. Dabar ji pripažino, kad tam advokatui tekę net \$1,811. Adv. Gayle teigia, jog Miss Kulma parodymai visai esą nepagrįsti.

Apšvietiečių išvažiavimas

Liet. Moterų Draugija "Apšvieta" ruošia metinį išvažiavimą sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 3 d. J. Liepos sode, prieš Lietuvos Tautines Kapines. Įėjimas nemokamas visai dienai.

Apšvietietės pasirušiosios svečios pavašinti geras užkandžiais, keptomis silkėmis ir kitais skanumynais. Programą (dainas) atliks Chicago's Liet. Suvalkiečių Draugijos Choras. Muzika taip pat bus gera pasiūkti.

Apšvietietės visuomet prisideda prie kilnių darbų, kai yra reikalas, todėl manau, kad ta draugija yra verta paramos.

Visus kviečia
Valdyba ir Komisija

DP kariauja

Trečiadienio "Chicago Tribune" laidoje vienas Pietų Slavių DP, G. Z. Simich, kuris kariavo gen. Michailovičiaus armijoje, savo ir kitų DP vardu, ryšium su lenko DP Wyrwa atsisakymu stoti į JAV kariuomenę, pareiškia, jog daugumas DP norėję kariauti JAV pusėje; nemaža jų jau ir tarnauja Amerikos kariuomenėje. Tikslai DP, iš dalies priešingai seniesiems savo krašto išeiviams, jaučią, kad jie, kaip politiniai emigrantai, turį pareigų ir savo senajai tėvynei. "DP dar nori būti tikri, kad šiuo kartu nebus jokių viešų ar slaptų susitarimų tarp kelių didžiųjų, kurie jų kovą pavertę niekais".

DIDELĖ GEGUZINĖ

Rugsėjo mėn. 10 d. Riverview Parke bus demokratų partijos Cook apskrityje geguzinė, į kurią manoma sutraukti iki 200,000 žmonių.

Pernai ir užpernai į toje vietoje vykusias demokratų geguzines atsilankė daugiau kaip 100,000.

Tarprasinis sutarimas

Iš įvairių rasių atstovų sudarytas komitetas sutarė, kad filmas "No Way Out" gali būti rodomas Chicagoje, nebijant rasinės neapykantos sukėlimo. Ten, be kitko, parodomas tam tikras baltųjų su juodaisiais susirėmimas. Šiame komitete dalyvavo ir negrų ekspertai.

Paskutinė diena

Šis ketvirtadienis paskutinė diena Illinois miestams galutinai nuspręsti ar jie nori pratęsti namų kontrolę, ar ne. Jei jie jokio nutarimo nepriima, tai š. m. gruodžio 31 d. namų kontrolė automatiškai išnyks.

Chicago miesto taryba prieš kelis mėnesius jau nutarė numatyti namų kontrolę, taip pat ir 5 kiti dideli Illinois miestai: Peoria, East St. Louis, Springfield, Decatur ir Evans-ton. Ir visa eilė kitų miestų balsuoja už kontrolės pratęsimą.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FURNISHED ROOMS—TO RENT Gyvenimui Kambariai

DEMESIO LIETUVIAI TREMTINIAI
Maža tremtinių šeima išnuomoja kambarius viešingumui vyrams su pilnu išlaikymu. Gera proga naujai atvykusiems arba norintiems iš kitų vietovių persikelti. Chicago apylinkė. Pagal reikala pagelbėsusi susirasti darba. Rašyti: Radvila, P. O. Midlothian, Ill., arba skambinti tel. Blue Island 5143-X-4.

1½ KAMBARIŲ furnišuotas apartamentas beismonde vedusiai porai be vaikų. Saukite po 6 val. vakare LAwndale 1-7696.

RENDON 2 furnišuoti kambariai vedusiai porai arba dviem vyptom. 3749 So. Halsted Street.

RENDON furnišuotas miegamasis kambarius dirbančiam vyrui, 1 aukštas. 3422 So. Morgan St.

SITUATION WANTED Ieško Darbo

IESKAU DARBO PRIE NAMŲ. Moku maitinoti ir dekoruoti. Taip pat patalau namus. WALTER WATKINS.

6700 STONY ISLAND AVE. Telefonuokite ryte arba vakare Tel. Hyde Park 3-2516

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

TAVERNA ir namas. Biznis išdirbtas per 35 metus. Parduodama iš priežasties savininko miršies. Nebraungiai. Art 34-tos ir Wallace St. Tel. CALumet 5-2521.

MĖSINĖ IR GROSERNĖ
South Halsted švarūs prekiš. Gražūs įrengimas. 3 mėses krautuvis stalai. 1—8x10 šaldytuvai. Kaina \$2,500, prekės atskirai. Parduos už cash arba mainais į mažą namą. CANal 6-7835.

PARDAVIMUI MODERNISKA T and T TAVERNA
Visi puikūs įrengimai, automatiški šaldytuvai, ilgas lysas, jauki vieta. Salygas patirsite vietoje ir jos bus priimanos. 2908 W. 63rd Street. REpublic 7-9624.

BUILDING MATERIAL Statybos Materialas

IŠ MŪSU ATSARGOS STAKO

500,000 Pėdų Gerų, Švarių
Gera Sudėžiusių Lentų.
2x4 tiktai po 3c. lin. pėda
2x6 7½c. lin. pėda
2x8 10c. lin. pėda
2x10 12c. lin. pėda
2x12 14c. lin. pėda
1x6 3½c. lin. pėda
1x4 2c. lin. pėda
Ažūlos ir klievo grindimis lentos
100 kvadratinų pėdų \$5.00
Kopėčios varotos 10-12 pėd. \$2.95
Vidaus fireproof maleva g. \$1.95
Dury, su frėmis ir jamb. \$6.00
Mes turime įvairios rūšies naujos medžiagos statymui ir taisyimui.
TVORAI REIKMENYS
STOGAMS DENGTI
90 svarų rolė \$3.45
11 svarų felt \$1.60
3 in. 1 shingle, nr. 1, 100 kt. \$6.95
Rool Roofing, seconds 50c.
Tiegi, įvair. spalv. kt. pd. 10c.
Fire proof maleva, įvairių spalvų, gal. \$1.95
Sherwin-Williams Maleva.
Atdara sekm. nuo 10 iki 2 popiet.
Firmad ir ketvirt. iki 8 vakaro.

Southwestern
LUMBER CO.
7437 S. Western Ave. GR 6-5656

Modernina susisiekimą

Praeitose savaitėse pabaigoje keli vyrai prieš pat "Naujienu" namą ėmė ardyti tik pernai padarytą cementinį šaligatvį. Išlaužė, iškasė duobę ir vėl užmūrė, palikdami kažkokius išsikūsičius geležgalius. Tą pat padarė ir kiek į pietus — Halsted ir 18 gatvės kampuose.

Šią savaitę tose vietose jau "išdygo" geltoni geležiniai stulpai su spalvoto stiklo langeliais. Netrukus ims automatiškai raudona, geltona ir žalia šviesa spindėti ir moderniu būdu bus tvarkomas judėjimas Halsted ir 18 gatvės susikirtimuose.

SUARESTAVO UNIJINUKIS

Trečiadienį buvo suareštuoti 3 unijos pareigūnai, kurie norėjo su darbininkais įeiti į Intern. Harvester Co. įmonę 1015 W. 120th St. Paskui jie buvo paleisti, sudėję po \$50 užstatą.

Šioje kompanijoje streiką sukėlė FE - UE unija, kuri per eilais metais buvo išmesta iš CIO dėl komunistinių tendencijų. Ji streiką paskelbė po to, kai kompanija atsisakė beprapažinti naują susitarimą algų reikalu. Kompanija teisinasi tai padariusi dėl to, kad ši unija be saiko streikuojanti.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PARDAVIMUI 5 kambarių namas, "sun porch", ant 2½ akro žemės. Didelė pastogė, furnas šilima, stokeris. \$14,000. Saukiti Summit 885-J1 6620 W. 83rd Street.

MARQUETTE PARK
7243 So. Fairfield tuojau bus pradėti statyti nauji moderniškos rezidencijos formos 2 flatai. 5 kambariai 1 aukšte, 3 kambariai antrame. Tile maudynės, kabininės virtuvės. Kas įdomiaute atsišaukite 6753 S. Rockwell St.

PARDAVIMUI NAMAS SU
Tavernos biznį, gerame stovy, biznis gerai išdirbtas per daugelį metų, prie gatvėkarių barnės.

1634 W. 69th STREET.

REIKIA senyvo žmogaus tarnautoje. Kambarius, valgis ir mokėtis. 3427 SO. WALLACE ST.

REIKALINGAS DIE SETTER
Atsakingas. Saukiti 6-4213.

PARDAVIMUI namas, krautuvis ir 14 kambarių. Taipgi bučernės, grosernės įrengimai. Pirkėjas tuoj gali užimti. Taipgi pardavimui barberinės įrengimai, čeverių taisyimo mašinos, 2 varstaiti, car trailer ir electric slicer. 657 W. 18th Street. HAYmarket 1-2742.

6 KAMBARIŲ stuba, šalia tuščias lotas; karstų vandeniu šildoma, garazas. Prieinama kaina. Apleidžia miestas, 1253 W. 74th Place. BIZNIAVAS mūrinis namas mainoms ir privatiskai nama, dvifaltį ar daugiau. Tel. Yards 7-6547.

SAVININKAS PARDUODA
8 flatų namą. Pečiūm šildomas, yra maudynės. Tuojau galima užimti 1 flatą. Metinių pajamų \$1,807. Kaina \$13,500. Telefonuokite: HUmoldt 6-4801.

PARDAVIMUI namas, krautuvis, 4 kambariai pragyvenimui ir 6 kambarių flatas 2 aukšte. Dabar yra ne užimtas — tinkamas dėl ofiso, jei neparduosiu, tai išnuosiu. 2450 W. 59th St. Savininkas dirba 2 aukšte.

FARMS FOR SALE Ukiai Pardavimui

PARDAVIMUI 100 akrų farma su gerais pastatais. 8 kambarių stuba, furnas šilima, cementinis beismonatas; 10 galvių, 2 kiaušės, vištos ir traktoriaus. Išstaisytas kelias. 2 mylios ir miestas. Privatus ežeras, miškas. Kaina prieinama. Rašykite: TONY KANCAUSKI, Route 2, Gobles, Michigan.

40 AKRŲ moderni vaisių farma, naujas traktorius, įrankiai, trokas; 7 kambarių modernus namas, labai geri pastatai. Jaunas sodas, gėryčės, vynuogės, obuoliai, slyvos, asparagai. Sklypas rietu, krūmų auklėvė. 4 akrų žemės tomatų ir agurčių auginimui. Visa žemė prie smulki, dirbama. Išstaisytas kelias. 6 mylios nuo Benton Harbor. ¼ mylios nuo mokyklos, krautuvis. \$850 už akrą. Savininkas R. R. 1, Box 358, Benton Harbor, Mich.

51 AKRAS geros žemės prie gero vieškelio. 5 kambarių bungalow 3½ metų senumo. Karstų vandeniu šildoma, viskas moderniškai įrengta. Kiti geri būdikai. Bėgantys vanduo. Gražūs sodas pyčių ir vynuogių. Yra prie Wolf Rd. ir 171st St. Parduodama nepuiginta kaina \$18,500. G. Waslo, 911 W. 59th Street. Wentworth 6-4837.

MISCELLANEOUS Įvairūs

KAURU, BALDU VALYMAS
Specialiai 9x12 kaurio išvalomas \$3.95. Mažas kauras išvalomas dykai, su užsakymu. Sklyčios setas išvalomas ir "mothproofed".

ARISTO RUG & FURNITURE
CLEANERS—SPaulding 2-1637.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, visiškai kaip naujos. Kiekviena turi radijo, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Lengvos išmokėjimo salygos.
1949 OLDS "98" dlx. 4 dr. \$2395
1949 LINCOLN Cosmp. 2 dr. \$2250
1949 OLDS "88" club sedan. \$1995
1949 CHRYSL. 4 dr. 1st series. \$1695
1948 OLDS "98" dlx. 4 dr. \$1895
1948 DESOTO 4 dr. custom. \$1595
1948 DODGE 4 dr. sedan. \$1395
1947 OLDS "76" club sedan. \$1295
1946 OLDS "98" dlx. 4 dr. \$1095
1940 CHEVROLET 4 dr. sed. \$475
Ir daugelis kitų už mažą kainą išsigaliti mokėti.

General Motors lengvos salygos. Olds, dyleris per ketvirtį amžiaus. MAY MOTORS SALES
7411 So. Halsted Street

HELP WANTED—MALE Reikia Darbininkų

CAMERON and SPREADER
OPERATORIŲ

VYRU ŽEMIAU 45 METU
mokyti operuoti Cameron ir Spreader mašinų.

GERA PROGA. SVARBUS KARTOM DARBAS. DIENOM AR NAKTİM.

MYSTIK ADHESIVE
PRODUCTS
2635 N. Kildare Ave.

REIKIA vyrų prie deginimo, veldavimo ir išdėstymo (lay-out) statybos ir pagražinimo darbo. 13031 So. California, Blue Island.

REIKIA senyvo žmogaus prižiūrėjimui boilerio synagogoje. Kambarius ir alga. Atsišaukt tarp 6:30 ir 8 vak. 1335 SO. KOMENSKY.

PUNCH PRESS OPERATORIŲ
Geras pradžioje mokėtis. Dykai hospitalizacija. Apmokamos atostogos.

Atsišaukite:
1458 SO. MICHIGAN AVE.
antras aukštas.

GENERAL FACTORY LABOR

Steady work.
40 hour week.

SINCLAIR AND
VALENTINE COMPANY
4101 So. Pulaski Road.

REIKALINGI BERNIUKAI
17—20 metų
Lengvam sudėstymui ir pakavimui darbu. Atsišaukite:

1458 SO. MICHIGAN AVE.
antras aukštas.

MURININKAI

Matykite užveizdą.
St. Turibius
57th ir SO. KARLOV.

B and S SETUP MAN
Taipgi operatorių. Turi būti patyre. Nuolatini darbas gamybos vyrams. Aukščiausias mokėtis.

HUNT SCREW AND MFG. CO.
1534 W. Van Buren St.
CHesapeake 3-2211.

BURLINGTON GELŽKELIUI reikia

FREIGHT HANDLERS
Naujame freight house No. 10.
Kreiptis
W. R. CLARKE, Agent
22nd & Morgan Sts.
Chicago, Ill.

HELP WANTED—MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGA PORA
prižiūrėjimui žydiškos bažnyčios. Apartamentas ir mokėtis.
Nuolatini darbas.
TEMPLE BETH ISRAEL
JUniper 8-0915.

VYRAI IR MOTERYS, matytik mus tuoj dėl įvairių patyrimų ir ne patyrimų, rašinių ir dirbtuvių darbų. Turime daug valgyklų darbų. ATLAS EMPLOYMENT SERVICE
6219 So. Halsted St. WE 6-8401.
Įėjimas iš Ace Teatro koridoriaus.

PERSONAL Asmenų Ieško

IESKAU šiuos asmenis: Vlada, Liudvika, Kaze ir Stase Garšvus, kilusius iš Lietuvos, Lincavo kaimo, Girkalnio valsč., Raseinių apskr. Ieško Aleksandra Sadauskaitė, Vlados Sadauskos dukte, kilusi iš Paupsalio km., Cekiškės valsč., Kauno apskr. Prašau atsiliepti šiuo adresu arba žinantieji pranešti. Busiu labai dėkinga. A. Sadauskaitė, 6840 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill.

REPAIRS—IN GENERAL Įvairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA
DIDELĖ NUOLAIDA
ant radijų, televizijų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų ir rakandų. Matykite mus pima pirkimo.

Mes taipgi turime kelis varotus šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum valytuvų kaina nuo \$15. Ateikite i mūsų įstaiga ir pamatykite patys. Mes paimsime jūsų seną prekę iškeitimui.

A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63RD STREET
Tel. REpublic 7-2650
CHICAGO 29, ILL.

MODERNIZUOKIT Savo Virtuve

arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsimas—Kreditas. LAFayette 3-2977
Pasirinkimas gražiausių spalvų.

HELP WANTED—FEMALE Darbininkių Reikia

BENDRAM ŠAPOS
DARBUI

MOTERŲ ŽEMIAU 40 METU
Bendram dirbtuvės darbu. Švari, moderniška įstaiga.

DYKAI APDRAUDA.
Mystic Adhesive Co.
2635 NO. KILDARE AVE.

REIKALINGA moteris prižiūrėti 3 šeimoje: tėvas ir 2 sūnūs, 19 ir 9 metų. Geri namai. Priežastis—moteris mirė. Dėl susitarimo šaukite Yards 7-5280, po 6 vakare.

80 AKRŲ farma, 4½ mylios į šiaurvakarus Culver, Ind. Geri pastatai. Kaina \$9,000. LESTER HOPPLE, R. R. 2, Culver, Indiana.

REIKALINGA senyvo amžiaus moteris prie 4½ metų mergaitės. Pagėdautina tremtinė. Dėl salygų kreiptis nuo 12—2 val., 1625 So. 48th Court, 2 aukštas, Cicero, Ill.

NURSEMAID IN DOCTORS HOME
Light housekeeping. Private room. 2 children. \$30 a week.
Call Rodney 3-1626 until 5 P. M. Evenings and weekends
Kildare 5-0108.

NASLĖ moteris ieško senyvos moterės dėl draugystės gyventi mažame miestyje. Kambari duosiu dykai. Atsišaukite šiuo adresu: 3607 S. Emerald Ave., Chicago 9, Ill.

REIKIA MOTERS PATYRUSIOS VIREJOS
Trumpos valandos: 8 iki 12 vakaro. Geras mokėtis.

JULIA'S RESTAURANT
4656 So. Western Ave.

MERGINOS SU GERU
PRIE TELEFONO BALSU
kalbėtis reikale pramonės sąskaitų. Kad mokytų kiek dirbti mašinėlė. 4245 W. CERMAK RD.
LAwndale 1-4066.

PUIKIAUSIA PROGA JAUNAI
AMBICINGAI MERGINAI
kuri suprastų: diktavimo, mašinėlės operavimą ir stenografijos darbą. Tel. Hilltop 5-7444.

MERGINU
Lengvam sudėstymui darbu. Dykai hospitalizacija. Apmokamos atostogos.

Atsišaukite:
1458 SO. MICHIGAN AVE.
2-ras aukštas.

MERGINOS ar jaunos moters, gyventi maloniuose namuose Oak Park, pagelbėti motinai prie namų darbo ir prižiūrėti jaunuoli. Prims tremtinę. Savas kambarius, maloni aplinkuma ir atlyginimas. EUclid 3-0377.

MERGINŲ - MOTERŲ

Lengvam dirbtuvės darbu. 47 valandas savaitėje. Nuo 8 ryto iki 4:30 popiet, Nuo 4:30 popiet iki 1:00 ryto. Dykai hospitalizacija ir gyvasties aprauda. Apmokamos atostogos ir šventadieniai. Įstaigos kafeteria.

REVERE

CAMERA CO.
320 East 21st Street.

REIKIA MOTERŲ

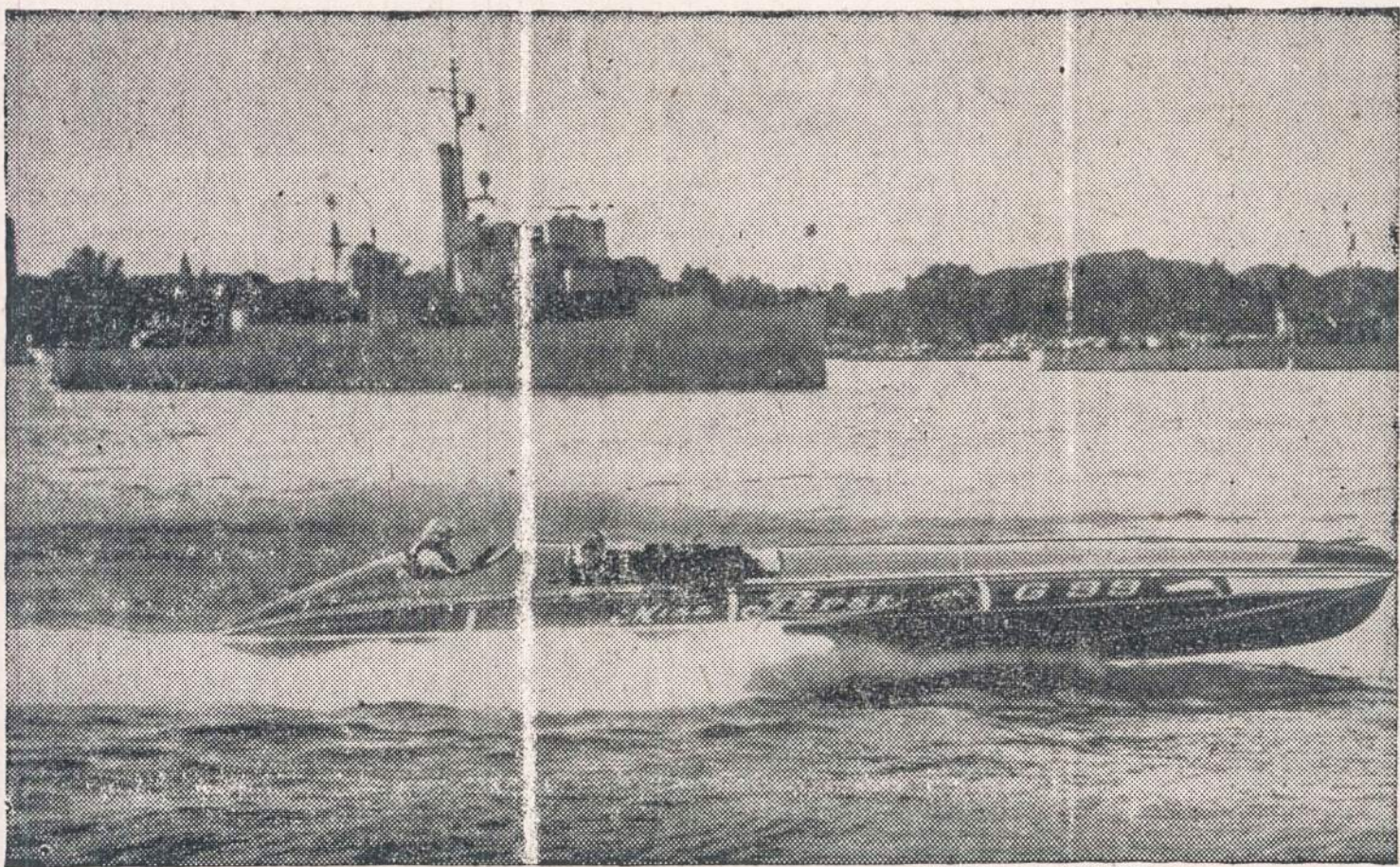
Kodėl nedirbti arti savo namų. Pramonėje, kurį moka aukščiausia atlyginimą. Švarus, pastovus darbas — daugelis kitų naudų. Yra tuščių vietų dėl Siuvamų mašinų operatorių. Trimmers — Table Girl. Patyrimų arba besimokinančių KREIPKITES TUOJAU

KABO, INC.
729 WILWAUKEE
MONroe 6-1010.

BUILDING CONTRACTORS Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS
IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYS
Atnaujiname nusidėvėjusį namą pripildome lietus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GROvehill 6-4177

Detroito upėje įvyko laivelių lenktynės. Šiame paveiksle vaizduojamas "Miss Pepsi" laivelis, kuris padarė greičio rekord